

MHB 1644

VAKOK VILÁGA

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének

FOLYÓIRATA

Főszerkesztő: Dr. Vas Tibor
A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének elnöke
Felelős kiadó: Dr. Bódi István főtitkár
Szerkesztő Barna Zoltán

Kiadóhivatal:
Budapest XIV., Május 1. út 47.
Telefon: 224-223, 426-185, 214-025, 214-026

XXXIX. évfolyam

1978. február

ISSN 0209-6765

V A K O K V I L Á G A

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége folyóirata

Főszerkesztő: Dr.Vas Tibor elnök
 Felelős kiadó: Dr.Bódi István főtktár
 Szerkesztő: Barna Zoltán
 Kiadóhivatal: 1146.Budapest, Május 1. ut 47.
 telefon: 214-025
 214-026
 224-223
 426-185

T a r t a l o m j e g y z é k:

	oldal
A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Központi Elnökségének Küldöttközgyűlési beszámolója/1977./	2
Megyei szervezeteink életéből:	23
Fórizs László: Szolnoki tudósítás	
Csik Lajos: A siófoki taggyűlés	
Nádai József: Békés megyei sporttársaink két hetes üdülése Szlovákiában	
Vak költők versei: Rácz Lilla: Az én világom	24
Dr.Falvai Ferenc: Jogi rovat	
Az elővásárlási jogról és néhány új ingatlanforgalmi szabályról.	24
Kiss János: Törődjünk többet egészségünkkel! A veleszületett szívhibák	25
Barna Zoltán: Zenei rovat	26
Tóth Sándor: Németh Tamás november 20-i Chopin estje a Zeneakadémia kistermében	
Az 1977.évi zenei vetélkedő eredményei	27
György Tamás: Technikai rovat A telefon. III. rész	28
Dr.Domonkos János: Kulturális életünk hírei	
Az 1977. évi irodalmi pályázat eredménye.	29
Kuminka Györgyné: Uttörő rovat. Megemlékezés.	29
Lak István: Pozsonyban jártunk.	30
A hangoskönyvtár olvasóinak figyelmébe!	31
Üdülési felhívás!	31
Közlemények.	33

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Központi
Elnökségének Küldöttközgyűlési beszámolója /1977/

Tisztelt Küldöttközgyűlés!

A Szövetség jelenleg funkcionáló Központi Elnökségét a Küldöttközgyűlés 1973-ban választotta meg, eredetileg három éves időtartamra. Ez a ciklus egy évvel meghosszabbodott, ezért az elnökség működése négy évi időtartamra bővült.

A ciklus-idő meghosszabbításának okát e testület 1976. évi küldöttközgyűlési beszámolójában ismertettük.

Az elnökség munkájáról minden évben beszámolót adtunk a küldötti testületnek és azt a Vakok Világában is mindig közreadtuk, ennek révén az elnökségi munkáról a Szövetség tagsága is teljes tájékoztatást kapott. A most közreadott beszámolóban - éppen ezért - a négy éves tevékenységet részletesen nem ismertetjük, néhány kiemelkedő tény, adatot azonban itt is megemlítünk.

A négy éven át tartó elnökségi munkában - de Szövetségünk egész tagsága életében is - figyelemre méltó, hogy 1975. végével lezárult a negyedik V. éves tervidőszak, 1976-ban pedig az ötödik ilyen tervidőszak kezdődött meg. A negyedik V. éves terv során a Párt és a Kormány biztosította a vakok személyi járadékát. A járadék bevezetése - más ehhez kapcsolódó intézkedéssel együtt - a magyar vakok életszínvonalát előnyösen befolyásolta.

Mint erről már beszámoltunk a Szövetség új alapszabálya 1976. november 3.-ával hatályba lépett. Az új alapszabály a Szövetség életében korszerű szervezeti változásokat hozott, de ezen túlmenően jelenlegi társadalmi, politikai fejlődésünket is jól tükrözi. Az alapszabályban megfogalmazott rendelkezésekkel, intézkedésekkel tovább fejlesztettük az egyesületi demokratizmust; gyarapítottuk a tagokat képviselő küldöttek számát is, hiszen a korábbi 200-al szemben a folyó évben megtartott megyei választó taggyűléseken már 150 tagonként választottunk egy-egy küldöttet; a 19 megye tagsága összesen 121 küldöttet választott meg.

Fontos alapszabályi rendelkezés a megválasztott tisztségviselők működési idejének öt éves időtartamra történő felemelése. Mód nyílik ennek révén a feladatok alaposabb megismerésére és tartósabb testületi munka fokozottabb kibontakozására is.

A megyei szervezetek elnökség- és küldöttválasztó taggyűléseit 1977. szeptember, október hónapjaiban tartottuk meg. A taggyűléseken - a korábbi években folytatott gyakorlatnak megfelelően - a Központi Elnökség részéről legalább egy képviselő mindig jelen volt.

Mind a választásokat, mind a taggyűléseket jól előkészítették a szervezetek vezetőségei, bizonyosak vagyunk abban, hogy a taggyűléseken tapasztalt higgadt, nyugodt légkör e jól előkészítő munkának is köszönhető. Egyetlen szervezet taggyűlésén sem hiányzott a jól felépített politikai tájékoztató. Ezekben mindenütt megemlékeztek a szocialista táborhoz tartozó országok népeinek közös nagy Ünnepeiről, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójáról. A szervezetek vezetőségei a helyi és központi tevékenységről gondosan felépített beszámolóikban adtak tájékoztatást. A korábbi évek gyakorlatától eltérően a Vakok Világában nem adtunk tájékoztatást az egyes gyűlésekről. Ez évben a Központi Elnökség olyan határozatot hozott, hogy valamennyi taggyűlés után - a lap mellékleteként - egy nagyobb terjedelmű cikkben adunk ezekről számot.

Megállapítjuk, hogy az 1976. október 1-től, 1977. szeptember 30-ig eltelt év során /a továbbiakban beszámolási időszak/ a Szövetség tevékenysége a Párt és a Kormány politikájával összhangban, a tagság érdekében eredményes volt. Eredményeink elérésében mindig jelentős segítséget kaptunk a választott tisztségviselőktől és tagságunktól. Kérdéseinket, javaslatainkat a Szövetség felügyeletét ellátó Egészségügyi Minisztérium Szociálpolitikai Főosztálya is mindig megértéssel fogadta és a lehető-

ségeknak megfelelően számos esetben jelentős segítséget is adott.

A Szövetség hivatali szervezetében 1977-ben személyi változások voltak, és bizonyos szervezeti változtatásokat is végrehajtottunk. Pálosné, dr. Bérczy Irma osztályvezető helyettes - más beosztásba történt áthelyezése folytán - a Szövetségtől eltávozott. Az osztályvezető helyettesi munkakört ez év április 1-től Daru Geróné /Gyarmati Ildikó/ kartáransó végzi.

Hosszu évek óta ismert volt előttünk, hogy a Budapest és Pest megyei szervezet élére függetlenített titkárt kell beállítani. Ezt 1977. augusztus 1-től meg is valósítottuk: Pinviczki György elvtársat legnagyobb megyei szervezetünk élén függetlenített titkárként alkalmaztuk. A Budapesti és Pest megyei szervezet tagsága, illetve elnöksége Pinviczki elvtársat a posztra ismét megválasztotta.

Szervezeti vonatkozásban jelentős eredmény, hogy 1977. január 1-től létrehoztuk a Szakmai csoportot. A csoport kötelékébe tartozó előadók, illetve főelőadók a megyei szervezetek instruálásával foglalkoznak. Arra törekszünk, hogy a függetlenített titkár beállítását követően a Budapesti és Pest megyei szervezet szakmai tevékenységét, ha fokozatosan is, de minél teljesebb mértékben, elvállasszuk.

A Szövetség tevékenységéről a Központi Elnökség az alábbi részletes beszámolót terjeszti elő.

I. A Szövetség választott szerveinek munkájáról

1./ A Küldöttközgyűlés munkájáról

Az 1973-ban megválasztott Küldöttközgyűlést - 1974-től - évenként összehívtuk, 1976-ban a testület rendkívüli közgyűlésben tárgyalta meg az alapszabály tervezetét. Az évi rendes Küldöttközgyűlések alkalmával mindig nagy aktivitás volt tapasztalható. A hozzászólások során küldötteink a tagság érdekeit szem előtt tartva, a reális igények felvetésével vettek részt a vitában. A most lemondó Központi Elnökség jelenlegi beszámolóját az V. Küldöttközgyűlés részére adta ki.

2./ A választmány tevékenysége

1973. december 9-én a Küldöttközgyűlés a választmányi testületet is létrehozta. Ez a testület az elmúlt négy év során két alkalommal, 1974-ben és 75-ben ülésezett. A Szövetség új alapszabályának rendelkezései folytán a jövőben választmányi testületet nem alakítunk, viszont a Küldöttközgyűlésre és a Központi Elnökségre ennek megfelelően fokozottabb munka vár.

3./ A Központi Elnökség tevékenysége

Az elnökségi testület feladata, hogy a két Küldöttközgyűlési időszakban a Szövetségi munkát társadalmi vonatkozásban végezze. A beszámolási időszakban az elnökségi testület 10 alkalommal tartott ülést. Az egyes üléseken általában három-négy napirendi pont szerepelt. Részletesen foglalkozott az elnökség a Szövetségben folyó kulturtevékenységgel, a Szövetség költségvetésének vitáját is napirendre tűzte, foglalkozott a később megvakultak elemi rehabilitációjával, továbbá a tagság érdekeit célzó más problémákat is tárgyalta.

A beszámolási időszakban az elnökség által létrehozott bizottságok munkája megfelelő volt.

Az állandó Fegyelmi Bizottság az elmúlt négy év során három, a beszámolási időszakban ebből egy fegyelmi ügyet tárgyalta. Az ügyek megítélésénél, az azok kapcsán hozott döntéseknél a bizottság elsősorban nevelő célzatot tartott szem előtt. Az említett három ügy közül egy esetben született olyan döntés, melynek értelmében a tag végleges kizárását mondta ki a bizottság.

Az 1976-ban újjászervezett Oktatási Bizottság tevékenysége a beszámolási időszakban szervezettebb, rendszeresebb volt. A különböző fokozatu iskolákban tanulók tanulmányi eredményeit fokozottabban figyelemmel kísérték, az elmúlt év során megállapított tanulmányi segélyek kiadásánál

is komolyan mérlegelték azokat.

Komoly munkát végzett a beszámolási időszak során a Munkügyi Bizottság. 1977-re elkészített munkatervében a vakokat foglalkoztató valamennyi célvállalat és célszövetkezet meglátogatását tervezte. E munkatervi feladatot maradéktalanul meg is valósították.

A Lakásügyi Bizottság - csak úgy, mint a korábbi években - a beszámolási időszakban is gondos, céltudatos munkát végzett. Működése gyakorlatilag ugyan a főváros területére szorítkozik, és évről-évre legkiemelkedőbb feladata az 5 db tanácsi értékesítésű szövetkezeti lakás vevőinek kijelölése: keresni kell a módot, hogy a jövőben - mint az elnökség bizottsága - a létrehozó testülettel együtt országosan segítséget nyújthasson a tagság lakásgondjainak enyhítésében.

4./ A megyei szervezetek elnökségeinek munkája

A megyei szervezetek élén a most lebonyolított választó taggyűléseket megelőzően vezetőségek működtek, a Szövetség új alapszabályának értelmében a most megválasztott irányító testületek elnökség elnevezéssel funkcionálnak.

A beszámolási időszakban a megyei szervezetek vezetőségei rendszeresen ülészttek. A nagyobb szervezeteknél havonként, a kisebbeknél két-három havonként.

Hasonlóan a Központi Elnökséghez, a megyei szervezetek vezetősége is a tagságot érintő ügyeket tárgyalta. Éves munkájukat munkaterv szerint végezték.

A most választott megyei szervezeti elnökségek munkájuk kezdetén vannak, reméljük azonban, hogy a szervezeti irányítása, működése az ujonnan választott vezető testületek irányításával tovább javul.

5./ Körzeti csoportok szervezése és tevékenysége

A megyei szervezetek megalakulásával, a taglétszám gyors növekedésével egyidejűleg annak a szükségessége is felmerült, hogy megyéken belül - ahol erre személyi és tárgyi előfeltételek megvannak - körzeti csoportokat hozzunk létre.

A Központi Elnökség az ilyen szempontok szerint megalapozott előterjesztéseket mindig kedvezően bírálta el, és körzetek létesítését engedélyezte. A körzeti csoportok legfontosabb céljai közé tartozik, hogy az ott élő tagok részére a csoportok vezetőségei összejöveteleket szervezzenek, a tagság kívánságait az illetékes megyei szervezetek elnökségeihez továbbítsák, ennek révén is megkönnyítsék tagjaink ügyintézését. A körzeti csoportok élén működő három tagu vezetőségek munkájukat kizárólag társadalmi tevékenységként végzik. A Szövetség feladata lesz, hogy az erkölcsi, anyagi elismerés bizonyos formáit részükre a jövőben kialakítsa.

1976-ban 37 körzeti csoportról adtunk számot. Szolnok megyében a beszámolási időszak során a megyei szervezet vezetősége a jászberényi körzeti csoport működését felfüggesztette. Szabolcs-Szatmár megyében szervezetünk a korábbi jelzéstől eltérően 1977-ben hat helyett öt körzeti csoport működését jelezte. Bács-Kiskun megyei szervezetünk a korábbi egy csoporttal szemben a beszámolási időszak végére körzeti csoport működését nem jelezte. A Veszorém megyei szervezetnél pedig a csoportok száma eggyel gyarapodott.

Ezek alapján tájékoztatjuk a Tisztelt Küldöttközgyűlést, hogy a beszámolási időszak végén megyánk területén összesen 35 körzeti csoport működik, az alábbi megoszlásban.

Baranya megye:	0
Bács-Kiskun megye:	0
Békés megye:	5
Borsod megye:	0
Budapest és Pest megye:	5
Csongrád megye:	2
Fejér megye:	0
Győr-Sopron megye:	2

Hajdu-Bihar megye:	1
Heves megye:	1
Komárom megye:	0
Nógrád megye:	0
Somogy megye:	3
Szabolcs-Szatmár megye:	5
Szolnok megye:	1
Tolna megye:	5
Vas megye:	0
Veszprém megye:	4
Zala megye:	1
Összesen:	35 körzeti csoport.

II. Tagszervezés; a taglétszám alakulása

A Szövetség taglétszáma 1971-től rendkívül nagyarányú emelkedést mutat.

Az emelkedés - az egyébként is jó szervező munka mellett - a vakok személyi járadékának bevezetésével magyarázható. A személyi járadék megállapításánál nem követelmény a kérelmező Szövetségi tagsági viszonya, s a jogosultak közül azonban mégis sokan az érdekvédelmi szervezethez kívánnak tartozni. Az utóbbi évek során a taglétszám növekedése mérsékeltebb, ez főként azzal magyarázható, hogy az össz tagságnak több mint 60 %-a az 55 éven felüli nők és a 60 éven felüli férfiakból adódik.

A Szövetség taglétszáma 1976. szeptember 30.-án 17.230 fő volt. A beszámolási időszak végére - ez év szeptember 30.-ára - 651 fővel gyarapodott. A megyei szervezetek által közölt adatok szerint a Szövetség taglétszáma ebben az időpontban 17.881 fő.

Ezúton arra kérjük küldötteinket, valamint a megyei szervezetek elnökségeit, hogy a tagszervezést a lehető legnagyobb mértékben fokozzák. Megítélésünk szerint erre jól felhasználhatók a körzeti csoportoknál szervezett tagösszejövetelek, családi-, illetve taglátogatások; kiemelkedő jelentőséget tulajdonítunk e tekintetben a Hazafias Népfront, a Vöröskeleszt helyi szervezeteivel kialakítandó kapcsolatoknak.

Az alábbi közölt táblázat kimutatást tartalmaz a 19 megyei szervezet tagságáról. Kitérünk ebből, hogy egyes megyékben a tagság milyen megoszlást mutat vakok és gyengénlátók, férfiak és nők tekintetében.

III. A központ kapcsolata a megyei szervekkel:

1./ A központ kapcsolata a megyei szervekkel

Központunkban a megyei szervezetek instruálását főelőadókra, illetve előadókra bíztuk. A közelmúlt évek során a szervezetek irányításában meglehetősen sok nehézség mutatkozott. Mint erről szóltunk, 1977-ben megalakítottuk a Szakmai csoportot, ezen a területen a szakmai főelőadók és előadók száma stabilnak mondható.

A szervezetek irányítását az új beosztás értelmében négy dolgozó végzi. A korábbi beszámolóval ellentétben most arról adhatunk számot, hogy a megyei szervezetekkel való közvetlen kapcsolat a szakmai-gazdasági ellenőrzés révén is szorosabbá vált. 17 szervezetnél a gazdasági ellenőrzési szempontoknak megfelelően teljes szakmai-gazdasági vizsgálatot végzünk. Nem folytattunk ilyen jellegű vizsgálatot a Vas megyei szervezetnél, a Budapesti és Pest megyei szervezetnél pedig részleges, főleg gazdasági jellegű vizsgálatokat végeztünk.

Mint fentebb már jeleztük, a megyei szervezetek választó taggyűlésein a Szövetség Központi Elnöksége mindenhol képviseltette magát, részt vettek továbbá a taggyűléseken az illetékes főelőadók és előadók is.

A beszámolási időszakban, folyó év augusztus 29-én a szervezetek titkárai és ügyviteli dolgozói részére egy napos értekezletet tartottunk. Ezen szakmai, munkaügyi és pénzügyi tájékoztatókat adtunk a résztvevőknek, az ezekből adódó kérdéseket meg is beszéltük.

A jövőben az ilyen jellegű értekezleteket két naposra kell tervezni.

2./ A szervezetek helyiség ellátottságának kérdése

A most lemondó Központi Elnökség működési ciklusában évről-évre számot adtunk a megyei szervezetek helyiség állományának gyarapodásáról, korszerűsödéséről. A mostani beszámolási időszakban eredményként jelentjük a Tisztelt Küldöttközgyűlésnek, hogy Győr-Sopron megyei szervezetünk 1974-ben megszerzett helyiségét hasonló jellegű, de néhány m²-rel nagyobb alapterületével tudtuk felcserélni. A szükséges munkák elvégzése után ezt a helyiséget a szervezet a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójának tiszteletére folyó év november 3-án nyitotta meg.

Reméljük, hogy az egyesületi életet a kedvezőbb viszonyoknak megfelelően tovább tudja majd fejleszteni.

Az elmúlt évi beszámolóban is foglalkoztunk azzal, hogy Fejér, Heves, Somogy, Tolna, Vas, Veszprém és Zala megyei szervezetünk helyiség ellátási gondjait meg kell oldani. Eredmény e téren, hogy Zala megyei szervezetünk Nagykanizsán egy helyiséget kapott. Ennek révén az albérleti helyiségből a szervezetet kiköltöztetjük, a kiutalt helyiséget /kb. 20 m² alapterületű/ a szükséges munkák elvégzése után rövid időn belül elfoglalhatják. A Heves megyei szervezet ügyében folytatott tárgyalások eddig - különböző nehézségek folytán nem vezettek eredményre. Eger város tanácsának Végrehajtó Bizottságával, illetve annak megfelelő Szakigazgatási Szervével a kapcsolatot fenntartjuk, hogy egy, a város területén megindítható építkezésben részt vehessen a Szövetség. A Fejér megyei szervezet részére kilátásba helyezett helyiséget sem foglalhattuk el, a kérdéses műemlék jellegű épület helyreállítási munkái azonban már ez év tavaszán előrehaladott stádiumban voltak, reméljük, hogy a szervezet a helyiséget belátható időn belül birtokba veheti.

3./ Tapasztalatok a megyei szervezetek munkájáról

Ismételten megállapítottuk, hogy a megyei szervezetek a most lezárult beszámolási időszak során is eredményes munkát végeztek. Ez tükröződött a megtartott szakmai-gazdasági vizsgálatok során is. A szervezetek a napi feladatok ellátása mellett mindenütt felmutattak valamilyen tekintetben kiemelkedőnek számító eredményt. Egyes megyékben a munkába helyezés és a foglalkoztatás terén mutatkoztak jó eredmények /Hajdu-Bihar, Budapest és Pest megye, Szolnok megye, Somogy megye/ más megyékben a kulturális munkában vannak jelentős eredmények /Békés megye, Budapest és Pest megye, Szabolcs-Szatmár megye/.

A Szövetség évek óta fennálló célkitűzése, hogy a család-, illetve taglátogatásokat az ország egész területén kiterjessze. Ebben a vonatkozásban a beszámolási időszakban is: Békés, Heves, Tolna megye ért el komoly eredményeket. Somogy megye területén pedig - a jó eredményeken belül - a siófoki körzeti csoportnál végezték e munkát nagy gondnal, hozzáértéssel. E munka hathatósabb viteléhez a Szövetség Központja a jövőben a szervezetek részére segédanyagot ad ki.

Megállapítjuk, hogy a megyei szervezetek munkájában komoly tennivaló van a tagdíjmorál megjavítása terén is. A beszámolási időszak végén mindössze három megyei szervezettől kaptunk olyan kedvező jelentést, hogy tagdíjhátralékosuk nincs: nevezetesen Nógrád, Szolnok és Tolna megyéből. Mint ez a hátralékosok kimutatását tartalmazó táblázatból is kitűnik, a 17.331 össz-taglétszámból a tagdíjmentesek száma 845 fő, a fizetésre kötelezettek száma 17.036, befizette a tagsági díjat 15.447 személy, a hátralékosok száma a beszámolási időszak végén 1.589 volt. Ha a tagdíj-fizetésre kötelezettek számát vesszük alapul, kitűnik, hogy tagságunk az 1977. évi tagdíjat 90,8 %-ban rendezte, a szeptember 30-án fennálló tagdíjhátralék 9,2 % volt.

Tisztában vagyunk azzal, hogy a megyei szervezetek dolgozói kötött óraszámban végzik munkájukat. Felhívjuk mégis a figyelmet, hogy az év hátralévő részében - a tagszervező munka mellett - szorgalmazták a tagdíjhátralékok befizetését is. Itt hangsúlyozzuk, hogy az évi 12 Ft-os tagdíj csak jelképes összeg - a Szövetség bevételi előirányzatában ugyan a legnagyobb tételt képezi - mégis megállapítjuk, hogy tagjainknál sok-

kal inkább morális, mint anyagi jelentőséggel bíró tényezőnek számíthat.

Az alább közölt táblázatban kimutatást adunk a tagdíjfizetés, illetve a hátralék számszerű adatairól.

Örömmel állapítjuk meg, hogy megyei szervezeteink a helyi állami, párt és tömegszervezetekkel eredményes, jó kapcsolatokat építettek ki. Ezt az is mutatja, hogy legtöbb szervezetünk választó taggyűlésén az említett szervek képviseltették magukat, az ott megjelentek felszólalásaikban kifejtették, hogy a rendelkezésre álló anyagi lehetőségek keretei között tagjainkat igyekeznek megkülönböztetett figyelemmel segíteni.

IV. Oktatás, képzés, munkába helyezés

1./ Oktatás

A Vakok Általános Iskolájában és Nevelőotthonában végzetteket, valamint a gyengénlátók részére létesített két általános iskola és nevelőotthonon végzős tanulóit, amennyiben ezt igénylik, ipari tanulóknak iskolázzuk be Budapesten. Elméleti képzésük - hagyományos szakmák terén - a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének székházában, a gyakorlati oktatás szakmák szerint, külön-külön vállalati műhelyekben folyik. A szakmunkás képzés tanfolyami jelleggel 1959-ben kezdődött, 1963-tól iskolai keretek között folyik. Szakmunkásokat jelenleg kefe- és seprűkötő, könyvkötő, kárpitós, kötő-hurkoló szakmákban képezzük.

Középsikolai tanulóink száma a nappali, esti és levelező tagozatokon együttesen: 35. Budapesten a Vakok Állami Intézetében elhelyezettek szervezett korrepetálást kapnak. A vidéken tanuló középiskolások részére tanulmányi segély folyósításával és magnetofon kölcsönzéssel nyújtunk segítséget. Tanulóink valamennyi középiskolai tagozaton eredményesen tanulnak.

Különböző egyetemeinken 10, főiskoláinkon 5 személy tanul. A részükre nyújtott segítség a középiskolások vonatkozásában az ismerttetéssel egyezik.

Egyetemi, főiskolai és középiskolai tanulóinkat a beszámolási időszakban is - indokolt esetben - segítéztük. A segélyek összege havonként 120-300 Ft volt. A segélyeket rendszeresen a szeptember, június közötti időre adjuk ki. Tanulmányi segítéyzésünk jelenleg is folyamatban van. Az elmúlt egy év során kifizetett segítéyösszeg: 23.310 Ft volt.

1975-ben néhai Szeldhoffer Mária 24.000 Ft-os alapítványt tett a Szövetség javára, azzal a céllal, hogy annak kamatából évenként egy főiskolai vagy egyetemi hallgatót támogasson.

Marxista képzésben az elmúlt időszakban 24 személy vett részt. - A marxista középiskolások és egyetemi hallgatók számát együttesen kell érteni.

A beszámolási időszakban újjászervezett Oktatási Bizottság - a Szakmai csoport segítségével - a tanulókról kimutatást készített. A kimutatást az alábbiakban közreadjuk. Ebből kitűnik, hogy Budapesten és vidéken a különböző oktatási intézményekben és tanfolyamokon tanulók száma 141 volt.

2./ Képzés

Tagjaink minél teljesebb foglalkoztatottságát - az iskolai képzés mellett - tanfolyamokon is elősegítettük.

Az évről-évre szervezett gyógymasször-képző tanfolyamok elvégzése után masszöreink többségét általában munkába tudjuk állítani. Komolyabb gondot kell azonban a jövőben fordítani arra, hogy a felvételeknél az alkalmasság is fokozottabban érvényesüljön.

A telefonalközpont kezelés tagjaink részére jól bevált és kedvelt munkakör. A postai továbbképzést az elmúlt időszakban is tovább folytattuk 25 fős csoportokban.

A korábbi években a Szövetség programozó-tanfolyamokat is szervezett. Programozóink munkába állítása azonban nagy nehézségekbe ütközik; újabb tanfolyamok szervezésére csak akkor gondolhatunk, ha a munkába helyezést meg tudjuk oldani. Komoly feladat ezen a területen, hogy a munkába állítandó programozók részére, támogatással, megfelelő segítéy eszközöket is tudjunk biztosítani.

3./ Munkába helyezés

A Szövetség egyik legfontosabb feladata a munkaképes tagok munkába helyezése. A jelen fejezet első és második pontjaiban tárgyalt feladatok is azt a célt szolgálják, hogy a Szövetség, mint érdekvédelmi szervezet, a foglalkoztatást minél teljesebb mértékben valósíthassa meg. A célvállalatok és a célszövetkezet munkaerő hiánnyal küzdenek, ezért minél nagyobb számban a szakmunkásképzésre iskoláznak be.

A múlt évi Küldöttközgyűlésnek elkészített beszámolóban arról adhatunk számot, hogy a Szövetség 17.230 tagja közül 2.594-en állnak munkaviszonyban, a foglalkoztatottság tehát 15 %-os volt. Ehhez viszonyítva 1977. szeptember 30-ig a taglétszám 651 fővel gyarapodott, a növekedés ebben a vonatkozásban 3,78 %; a foglalkoztatottak száma 309 fővel gyarapodott, és így a jelenlegi taglétszám /17.881/ 16,2 %-a áll munkaviszonyban. A taglétszám gyarapodásával tehát a foglalkoztatottság is emelkedett.

A Szövetség a célvállalatokkal szemben az elmúlt időszakban is gyakran hangoztatta követelményként az új munkaterületek felkutatását. Itt mindenképpen figyelembe kell venni a célvállalatok és a célszövetkezet munkaerőhiányát. Ha tehát a jelentkező új munkaerőket az eddigiekhez képest nagyobb számú munkakörben kellene elosztani, az az ipariskola és gyógymasszázó tanfolyam működését is veszélyeztetné.

Külföldi tapasztalatok igazolják, hogy a vakok által művelt hagyományos szakmákban még a legfejlettebb ipari országokban is foglalkoztatnak vak dolgozókat. Rendelkezőnk azonban olyan figyelemre és említésre méltó adat is, mely szerint az USA-ban a munkaképes vakoknak mindössze 4 %-a dolgozik.

Figyelemre méltó, hogy a beszámolási időszakban, csak a budapesti munkaerő irányítást figyelembe véve, a különböző munkaterületekre - az alábbi megoszlásban - 180 személyt helyeztünk el.

Telefonkezelő:	113	fő
Gyógymasszázó:	9	"
Kefe- és seprűkötő:	24	"
Kooperációs műhelyben:	5	"
Kosárfonó:	7	"
Könyvkötő:	9	"
Szövő:	6	"
Egyéb:	7	"
Összesen:	180	fő

E helyen rámutatunk a célvállalatok és a célszövetkezet népgazdasági jelentőségére. Népgazdaságunkban általános törekvés a fizikai munka fokozottabb megbecsülése. Az elmúlt időszakban ennek érdekében központi intézkedéseket hoztak /délutáni, éjszakai pótlék/. Helyesen kell egyeztetnünk a megfelelő érdekkategóriákat. Célvállalataink a népgazdaság egységeiként működnek, az itt foglalkoztatottak jelentős része látási fogyatékos. Az egyéni termelő tevékenység, illetve munkavégzés eredményei az egyén javára jelentkeznek.

Végső soron az a cél, hogy az össznépi és a csoportérdekeket a jogos egyéni érdekekkel egyeztetni tudjuk.

A Minisztertanács 17/1975./VI.14./ sz. rendeletének 204. §-a értelmében lehetőség van arra, hogy az öregségi vagy rokkantsági nyugdíjban részesülő vakok, nyugdíjuk érintetlenül hagyása mellett, korlátozás nélkül kereslessenek.

Egyre gyakrabban tapasztalható, hogy munkaképes tagjaink a rokkantsági nyugdíj igénybevétele mellett akarnak munkát vállalni és ezt teszik is. Ezuton is felhívjuk a figyelmet arra, hogy rokkant nyugdíjasaink az így megszerzett szolgálati nyugdíj szempontjából ismételten figyelembe vétetni nem tudják. Több beszámolóban elemeztük már az értelmiségi pályára készülő munkába állítási nehézségeit. Mind jogászai, pedagógusai, mind pedig programozói területeken komoly nehézségekkel küzdünk. Munkába helyezési kísérleteinknél a munkáltatók többnyire arra hivatkoznak, hogy a vak munkaerők mellé látó segítséget kell adni. Ebben a vonatkozásban az a véle-

ményünk, hogy ilyen segítség beállítása a munkaidőnek csupán egy részére szükséges, napi kettő-négy órai segítségnyújtással a látást igénylő munkákat értelmiségi tagjaink is el tudják végezni.

Az említett nehézségek mellett is szép számmal dolgoznak hazánkban vak értelmiségiek, és a jövőben is arra törekszünk, hogy az arra legalkalmasabb fiatalok, egyetemi, főiskolai tanulmányokat folytassanak.

A megyei szervezetektől bekért adatok alapján - mint ezt már fentebb említettük - a foglalkoztatottak száma 2.903. Megyék szerint ez az alábbi megoszlást mutatja.

Baranya megye:	72	72
Bács-Kiskun megye:		43
Békés megye:		109
Borsod megye:		98
Budapest és Pest megye:	1288	
Csongrád megye:		107
Fejér megye:		42
Győr-Sopron megye:		54
Hajdu-Bihar megye:		292
Heves megye:		57
Komárom megye:		46
Nógrád megye:		20
Somogy megye:		35
Szabolcs-Szatmár megye:		220
Szolnok megye:		133
Tolna megye:		41
Vas megye:		144
Veszprém megye:		57
Zala megye:		45

Összesen: 2.903 fő a foglalkoztatottak száma.

V. Gondoskodás, juttatások.

1./ A Szövetség gondoskodási tevékenysége.

A tagokkal való minél közvetlenebb foglalkozást a Szövetség szervezeti hálózatában kell megvalósítani, úgy azonban, hogy a Szövetség helyi szervezetei - más szervekkel együttműködve - tegyék a segítségnyújtást hathatósá. A megyei szervezeteknél megtartott félfogadások, a körzeti csoportoknál szervezett tagösszejövetelek e célkitűzéseket jól szolgálják.

A korábban megkezdett, és egyre fejlődő család-, illetve taglátogatások fokozása kívánatos. A helyi államigazgatási, tömegszervezetekkel együttműködve, az eddigiekhez képest is gyarapítani kell az öregek napközi otthonaiban történő elhelyezések számát, és a házi gondozásban részesülők számát is növelni kell.

2./ Juttatások.

Ismételten megállapítjuk, hogy tagságunk életkörülményei a beszámolási időszak alatt tovább javultak. Az 1971. októberében 500 Ft-tal bevezetett személyi járadék - a különböző intézkedések révén - jelenleg 840 Ft, amelyben ezt a jogosult önállóan kapja. A nyugellátások évenkénti rendszeres és esetenkénti emelése a vakok személyi járadékát is érinti, ezzel magyarázható, hogy az elmúlt 6 év során a járadék összege 63 %-kal növekedett.

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóságtól kapott adatoknak megfelelően a vakok személyi járadékát 1976. decemberében 34.303 fő részére folyósították.

Ebből 10356 jogosult az ellátást önállóan, 23947 személy pedig nyugdíj vagy egyéb ellátásokkal összevontan kapta.

A vakok rendszeres szociális segélyezése 1961-ben kezdődött. Ezt a segélyezést az ellátatlanok részére biztosították. Kezdetben a tanácsok részére segélyezés céljára a Párt és a Kormány 3.000.000 Ft-ot biztosított. A kezdeti időszakban a segélyösszegeket 150-300 Ft-ban állapították meg. Egy későbbi intézkedéssel sikerült elérni, hogy a segélyösszeg minimuma 440-Ft lett.

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóságtól kapott adatok alapján 1976. decemberében a vakok rendszeres szociális segélyét 1778 fő 559 Ft-os átlaggal kapta.

Kis jövedelmű, vagy átmenetileg nehéz szociális gondokkal küzdő tagjaink részére a Szövetség költségvetéséből alacsony összegű /200-500 Ft/ szociális segélyeket folyósítottunk. Az elmúlt egy éves időszakban ilyen címen 49.360 Ft-ot fizettünk ki.

Tagjaink részére az egészségügyi miniszter 41/1964. sz. utasításában szabályozta a helyi és távolsági utazást, illetve az a célokra biztosítandó kedvezményt. Hangsúlyozzuk, hogy a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően, a beszámolási időszakban minden jogos utazási igényt ki tudtunk elégíteni.

Tagjaink számára, utazásra, az elmúlt időszakban 2.095.060 Ft-ot költöttünk. A taglétszám gyarapodása, a foglalkoztatottság növekedése az utazási költségek emelkedésében is érezteti hatását. A fentebb közölt utaztatási költség a megelőző beszámolási időszak költségvetésével szemben 330.543 Ft 50 fill. emelkedést mutat.

Balatonboglári üdülőkben az üdültetést a beszámolási időszakban is akadálytalanul bonyolítottuk le. A kihasználtság az utolsó üdültetési időnyben is teljes volt. Üdülésre jelentkező tagjaink száma egyre magasabb, ezért beutalási kérelmeket már csupán négy évenként tudunk elfogadni. Követtük a már korábban kialakított gyakorlatot, hogy a megyék részére ez évben keretszámot adtunk. Fokozottabban kell arra törekednünk, hogy indokolt lemondás esetén a felszabaduló helyet lehetőség szerint az adott megye használhassa fel.

Az 1977. évi üdültetési időnyben összesen 417 személyt üdültettünk az alábbi megoszlás szerint.

Balatonbogláron:	264 tag
"	79 kíséző
"	24 gyerek
"	20 fő szakszervezeti beutalt
<hr/>	
	387 személy
Cseh üdülők:	10 fős cseh csoport
NDK üdülők:	20 fős NDK csoport
<hr/>	
Összesen:	417 személy

A tíz fős csehszlovákiai üdülő helyett Csehszlovákiában, a husz NDK-beli üdülő személy helyett ugyanilyen számban magyar beutaltakat üdültettünk kéthetes, illetve husznapos időtartamban az említett országokban.

Az üdültetés személyi feltételeit a korábbi évekhez viszonyítva kedvezőbben tudtuk biztosítani: az engedélyezett hét állás helyett a szezon teljes tartalmára be tudtuk tölteni.

A tárgyi feltételeket is kedvezően tudtuk biztosítani. Az épületkorszerűsítési, javítási munkákat a tervezett mértékben elvégeztetni nem tudtuk, az ilyen munkálatokra mégis 60.000 Ft-ot költöttünk. Az elmúlt évi beszámolóban előre jeleztük, hogy a betétes vas ágyakat heverőkkel kívánjuk felcserélni. Ez megtörtént. A heverő vásárlására fordított összeg és a tervezett textiliák ára együttesen 118.000 Ft-ot tett ki.

VI. A Szövetség kulturális és sport tevékenysége.

1./ Aktív kulturális tevékenység.

Fontos feladat, hogy az oktatás, képzés és a foglalkoztatás mellett tagjaink aktív kulturális tevékenységét is minél nagyobb mértékben kibontakoztathassuk.

Az e téren jelentkező másik komoly feladat tagjaink kulturális nevelése, tudatformálása. Az elmondottakból is kitűnik, hogy a Szövetségben folyó kulturális munka két kategóriára oszlik: az aktív kulturtevékenységre és a Szövetség által biztosított kulturális szolgáltatásokra.

Hazánkban a vakúgy intézményes fejlődése során sok évtized óta kimutatható az aktív kulturtevékenység. Mint jól ismert, kimagasló példára hivatkozunk itt a Homérosz kórus 1928-ban történt megalakítására, intézeti keretek között. E nagy múltú együttesünk a jövő évben ünnepli fennállásának 50. évfordulóját. A kórus jelenleg 50 tagú. Munkájuk a beszámolási időszakban is eredményes volt: több vidéki és fővárosi hangversenyt adtak, kiemeljük a folyó év március 13-án megtartott Zeneakadémiai koncertet, illetve annak jelentős sikerét. Sajnálatos azonban, hogy a telt ház előtt szereplő együttes és szólistáinak szép produkciójáról külső sajtóvisszhang nem jelent meg.

A beszámolási időszakban az együttes irányításában személyi változás történt, 1977. szeptemberétől a kórust ismét Peskó György karnagy dirigálja.

Mint a korábbi beszámolóinkban jeleztük, a kórustagok részére az elmúlt időszakban új egyenruhát készítettünk. Az anyagok beszerzése és varratása összesen 135.300 Ft-ot tett ki.

Komplex feladatot képez a kórus jubileumi ünnepség sorozatának 1978-ban méltó keretek közötti lebonyolítása. A Szövetség budapesti zenekara 17 fős létszámmal működik. Zsolnai Ágoston karmester az együttest jól összefogja.

Vidéki és fővárosi szerepléseink mellett külön is megemlítjük, hogy a beszámolási időszakban két alkalommal Besztercebányán, egy alkalommal pedig Aradon a Homérosz kórusral együtt léptek fel.

Az együttes műsorán rövid, népszerű darabok szerepelnek. Fellépésüket a hallgatóság mindig nagy tetszéssel jutalmazta. Budapesti- és Pest megyei szervezetünk részére az elmúlt évben hangszer vásárlásra 39.160 Ft-ot költöttünk. Itt említjük meg, hogy a kulturális munka anyagi előfeltételeit vidéki szervezeteknél is tovább javítottuk. Berendezési, felszerelési tárgyak, hangszerek vásárlására a 13 megyei szervezetnél 256.100 Ft-ot fordítottunk.

A komoly és könnyűzene területén dolgozó tagjaink szakmai érdekvédelmének ellátásában fontos szerepe van a Szövetség szervezeti hálózatában működő zenei szakosztálynak. Folyó év szeptemberében megtartott vezetőség választásuk alkalmával a vezetőségbe vidéki tagot is bevontak.

Soron következő jelentős feladat lesz az 1978. májusában megrendezendő jubileumi kórushangverseny előkészítése, valamint a Prágában tartandó zenei versenyre jelentkezők összegyűjtése.

A Homérosz irodalmi kör munkája ismét fejlődést mutat. Nyul Győző tanár vezetésével hetenként tartanak foglalkozásokat, melyeken a fiatalok is szép számmal vesznek részt. A kör tagsága irodalom kedvelőkből és kisebb számban irodalom művelőkből áll.

A kör gondozásában az Irodalmi Értesítőt kéthavonként, változatos tartalommal tudtuk megjelentetni. Jól szervezett irodalmi kör működik Szabolcs-Szatmár megyében is.

Megemlítjük színjátékosaink öntevékeny munkáját is. Tevékenységükben a tagok részére adott néhány sikeres szereplésükről is beszámolhatunk.

Aktív kulturális munkaként tartjuk számon a Szövetség központjában és az egyes megyei szervezeteknél meghirdetett versenyeken, pályázatokon való részvételt is. Megtartottuk a zenei, valamint a szavaló versenyt. Ez utóbbi

nívóban komoly fejlődést mutatott. A pont-írás és olvasási versenyeken való részvétel is fokozottabb érdeklődésre vallott.

Tapasztalatunk szerint az irodalmi pályázaton való részvétel nem elég aktív és az egyes díjnyertes művek értékelésénél is túlzott jóindulat mutatkozott.

Számos megyei szervezetben működnek kulturcsoportok. Tevékenységük részben a helyi tagság szórakoztatását célozza, de szívesen látott vendégeink egy-egy megyei társszervezetnél is. Saját megyénk területén a szociális otthonokat és az öregek napközi otthonát látogatják.

2./ A Szövetség kulturális szolgáltatásai.

A beszámolási időszakban is arra törekedtünk, hogy a tagság részére zavartalanul biztosítsuk a különböző folyóiratok és a két könyvtár igénybe vételét.

Kiadványaink tulsúlyban a Szövetség Braille nyomdájában készülnek. A nyomda dolgozóinak sokszor nagyon nehéz munka árán, létszámihiánnyal küzdve biztosították a kiadványok időben történő megjelenését. Az 1964-ben Nyugatnémetországból beszerzett elektromos lemezírógép zavartalanabb működését biztosítottuk azzal, hogy 1977-ben a mechanikai karbantartás mellett a gép elektromos berendezéseinek karbantartását is megoldottuk. Ezáltal a nyomdai tevékenységben meglévő fizikai munkát jelentősen tudtuk csökkenteni.

A nyomda matrica készítésében az elmúlt időszakban 1.365 db lemezt irtak meg. A rendszeresen megjelenő kiadványokon tulmenően folytatták a német és orosz nyelvtankönyvek leírását is. Ugyanebben az időpontban 456.395 levelező lap kartont használtak fel.

Rendszeresen megjelenő kiadványaink példányszáma:

1./ Vakok Világa /sikirásos/:	2.150 példány
2./ Vakok Világa /pontírásos/:	830 példány
3./ Irodalmi Értesítő:	220 példány
4./ Zenei Értesítő:	120 példány
5./ Sakk-iskola:	65 példány
6./ Rádió-és Televízióműsor:	465 példány

Árueladási célokra, kívánság szerint, a szükséges példányszámokat mindig elkészítették.

A hangoskönyv felvevő stúdióban az elmúlt időszakban is két dolgozót foglalkoztattunk. A stúdió munkája folyamatos volt. Ezt a munkát az alábbi néhány adattal érzékeltetjük:

1./ Felolvastattunk:	48 művet	718 órai időtartamban.
2./ Normál másolat:	56 mű	880 óra.
3./ Kazettás másolat:	32 mű	560 óra.

1974-től 1977-ig elkészült művek száma:

1./ Felolvastattunk:	161 művet,
2./ Normál másolat:	173 mű.
3./ Kazettás másolat:	172 mű.

Mint azt az elmúlt évi beszámolóban jeleztük, most már tényként tájékoztatjuk a Tisztelt Küldöttközgyűlést arról, hogy a Stúdió munkáját egy új szalagos másológép beállításával könnyítjük meg. Ezzel az orsós felvételekben készült művek másolási ideje a felére csökkent, a másológép ugyanis a lejátszási időtartamhoz képest kétszeres sebességgel dolgozik. Az anyaszalagok és a másolati példányok készítéséhez az elmúlt időszakban is jó minőségű szalagokat szereztünk be. Fontos feladatunk lesz a közeljövőben, hogy a stúdiónál üzembiztos kazetta másoló berendezést állítsunk be.

A Braille könyvtár szolgáltatásait az elmúlt évben összesen 585 olvasó vette igénybe. A könyvtárban jelenleg 1.166 mű, 10.947 kötetben található.

A könyvtári állomány gyarapodása 1974. és 1977. között az alábbiak szerint alakult:

1974-ben	20 mű	250 kötet,
1975-ben	18 mű	188 kötet,
1976-ban	7 mű	269 kötet,
1977-ben	6 mű	116 kötet.
<hr/>		
Összesen:	51 mű	823 kötet.

1977-ben selejteztünk: 265 kötetet.

A könyvtári forgalomra vonatkozó adatok: 5.779 kölcsönzési esetben a könyvtár 13.271 kötetet adott ki, ebből vidékre 1.371 kölcsönzés 2.728 kötetrel történt. E köteteket az olvasókhöz postai küldeményként juttatjuk el.

Budapest területén 4.408 kölcsönzést 10.532 kötetben elégitett ki.

Hangoskönyvtárosunk folyó év szeptemberétől betegállományban van. A hangoskönyvtárra vonatkozó tájékoztatást a főtktár december 3-án, a Küldöttközgyűlésnek adandó szóbeli kiegészítésben mondja el.

3./ Sporttevékenység.

A fővárosban eredményesen működött a Wesselényi Miklós Sportkör. A sportkör három szakosztályában 134 tagot tartanak nyilván, az alábbi megoszlásban:

atlétika:	22 fő
sakkozás:	48 fő
turisztika:	64 fő

Az atlétikai szakosztálynál az év legjelentősebb eseménye volt az NDK-val vívott kétoldalu találkozó, ahol a férfiaknál a magyarok, a nőknél az NDK sportolói győztek. Legnagyobb jelentőségű esemény az első EB volt atlétikában, uszásban és csörgőlabdában.

Az országok versenyében - atlétikában - a magyar sportolók két II., két IV., három V., három VI. és két VII. helyezést értek el.

Átlagosan egy-egy versenyszámban 20-25 versenyző indult. Csörgőlabdában a csapat hetedik helyezést ért el.

Szabadka és Zombor vegyes csapata ellen győzelmet ért el csapatunk.

A krakkói jubileumi versenyben hat csapat közül az első helyezést értük el.

A rendszeres hétfői egynapos turák mellett legjelentősebb kétnapos turáink a következők voltak:

- Szilvásvárad,
- Szeged,
- Pécs.

Az egynapos turák látogatottsága átlagban 25, a kétnapos turákon 40 fő volt. A sportkörön belül a turisztikai szakosztályban különösen megalakult a mozgás.

A sportkörnél a Budapesti Testnevelési Sporthivatal revíziót tartott. A gazdálkodást, a pénzeszközök felhasználását célszerűnek tartotta, a szakmai munkát eredményesnek mondta.

A Szövetség és a Wesselényi sportkör kapcsolata szorosabbá válik azáltal, hogy 1977-ben az Országos Testnevelési és Sporthivatal és a Szövetség között koordinációs bizottságot hoztunk létre. A bizottság működési szabályzatát az OTSH jóváhagyta.

Számos megyei szervezetnél működnek sportkörök vagy szakosztályok. Az 1976-ban kiadott beszámolónkban ezekről kimutatást adtunk közre.

A vidéki sportkörök, illetőleg szakosztályok fontosabb eredményeiről a Vakok Világában adtunk tájékoztatást.

VII. Segédeszköz ellátás

Az 1977. évi vakügyi segédeszköz akció-

Az elmúlt évi beszámoló alkalmával már jelentettük a Tisztelt Küldött-közyűlésnek, hogy Szövetségünk előterjesztést tett az Egészségügyi Minisztériumhoz egy ujszerű, hathatós és a tagság szempontjából az eddigieknél anyagi szempontból lényegesen kedvezőbb feltételű, folyamatosan lebonyolítandó vakügyi segédeszköz ellátásra. E segédeszköz ellátás fő céljaként vak tagjaink tanulásának, átképzésének elősegítését, kereső tagjaink munkájához jobb feltételek biztosítását és nem utolsósorban a kulturális fejlődés ösztönzését tűztük ki.

Felettes hatóságunk, az Egészségügyi Minisztérium Szociálpolitikai Főosztálya e célra az 1977. évre 310.000 Ft hitelt bocsátott Szövetségünk rendelkezésére és remény van arra is, hogy a segédeszköz akció a további években is folytatódni fog. Részben a megyei szervezeteink előzetes igényfelmérésének adatait, részben pedig e téren szerzett eddigi gyakorlati tapasztalatainkat figyelembe véve a rendelkezésre álló hitelből az 1977. évben 150 db nagyméretű, 120 db kisméretű fém pontirótáblát pontozóval, 20 db Picht pontirógépet, 110 db MK 25/a BRG gyártmányú kazettás magnetofont, 30 db ZK 120 T típusú lengyel gyártmányú orsós magnetofont és 30 db Erika 42 típusú NDK gyártmányú táska sikirógépet szereztünk be.

Itt jegyezzük meg, hogy a BRG-vel történt megállapodás alapján kazettás magnetofont vásárló tagjaink egyidejűleg 5 db kazettát is vehettek kedvezményes áron. Köszönettel kell nyugtáznunk azt is, hogy a Budapesti Rádiótechnikai Gyár a kazettás magnetofonok kiskereskedelmi árából 15 %, a Műszer és Irodagépértékesítő Vállalat pedig az Erika sikirógép kiskereskedelmi árából 7 % kedvezményt adott és mind a most megnevezett két vállalat, mind a RAVILL dolgozói készségesen közreműködtek a részükre sok többetmunkát jelentő akció lebonyolításában.

Mint ismeretes a nagy- és kisméretű pontirótáblákat, valamint a Picht pontirógépeket térítésmentesen, a kazettás és orsós magnetofonokat, továbbá a táska sikirógépeket 50 %-os áron juttatjuk el mindazon tagjaink tulajdonába, akik a feltételeknek megfeleltek, és a segédeszközre szükségük van.

A megyei szervezetek jó közreműködésével a mai napig az összes rendelkezésre álló segédeszközt kiadtuk, csupán a pontiró táblák tekintetében mutatkozott a vártnál kisebb érdeklődés, így ezekből még készletünk van. Elmondható, hogy minden, a folyó évben jelentkező igényt ki tudtunk elégíteni kazettás magnetofonokból és pontiró táblákból. Ez évben pénzügyi fedezet, illetve készlethiány miatt nem teljesített és indokolt segédeszköz igények, továbbá a később jelentkező megalapozott igények - mint jeleztük - a következő években kerülhetnek kielégítésre.

Végző összefoglalásként megállapíthatjuk, hogy az 1977. évi ujszerű kísérleti segédeszköz-akció sikeres volt. Sok tagtársunknak nyújtottunk komoly segítséget és az akció zavarmentesen bonyolódott le.

VIII. Felvilágosító és propagandamunka.

1./ Propagandatevékenység.

A vakok és gyengénlátók egész közössége szempontjából különösen nagy jelentősége van az integráció elve érvényesülésének. Ez azonban akkor valósulhat meg, ha a társadalom helyesen ismeri meg az e közösségbe tartozó emberek sajátos helyzetét. A nagyon is értékes emberi jó szándékot gyakran mentessé kellene tenni az álhumanizmustól és arra kell törekednünk, hogy a torzító általánosításokat végső soron elkerülhessük. Az elmúlt évben számos tájékoztatást adtunk a sajtónak, rádióknak. A Vakok Világában évről-évre gazdag tájékoztató anyagot adtunk közre a vakügy hazai és külföldi eredményeiről. A lap sikirásu példányait sok intézményhez juttatjuk el,

éppen azért, hogy a vak és gyengénlátó emberekről minél helyesebb véleményt tudjanak kialakítani.

Közeli terveinkben két kiadvány megjelentetése is szerepel: egyik a vak gyermekek szüleinek adandó tájékoztatásnak készül; a másik kiadványunk a Szövetség leendő tagjainak készül, mintegy előzetes tájékoztatás gyanánt.

2./ Tudományos tevékenység.

1977-ben tovább folytattuk, ill. folytatjuk az 1975-ben megkezdett tudományos tevékenységünket. Tervbe vettük egy tudományos tanácskozás megrendezését, ennek keretében a vakság és gyengénlátás foglamának egységes meghatározását kívántuk elősegíteni.

A folyó év június 29-én megtartott tanácskozáson elhangzott előadásokban az előadók megpróbálták a kérdést több szempontból vizsgálni. Reméljük, hogy a téma iránt bizonyos érdeklődést tudunk felkelteni.

Lapunkban az ülésről részletes tudósítást közöltünk.

Komoly törekvésünk, hogy - együttműködve a SZIK-kel - létrehozzuk a később megvakultak elemi rehabilitációs intézeti részlegét, ahol az elemi rehabilitációs munka megkezdődhet.

Külföldi példák, tapasztalatok alapján is látjuk, hogy erre nagy szükség van. Dr. Vas Tibor elvtárs, a Szövetség elnöke ez év októberében Hollandiában /Rotterdam/ e tárgyban tartott nemzetközi konferencián vett részt.

1977-re ebben a témakörben kerekasztal megbeszélést tervezünk, ennek időpontja december 15-e lesz.

IX. Kapcsolatunk a különböző szervezetekkel.

A Szövetség szakmai-gazdasági felügyeletét az Egészségügyi Minisztérium Szociálpolitikai Főosztálya látja el. Ebből adódik, hogy a kialakult kapcsolat szoros. Mind szakmai, mind gazdasági tekintetben éreztük a főosztály segítségét.

A lefolytatott ellenőrző vizsgálatok során feltárt hiányosságok megszüntetése a közeljövő feladata lesz.

A beszámolási időszakban biztosított jelentős pénzügyi támogatással vált lehetővé, hogy a Szövetség megyei szervezeteinél és a központban a berendezési, felszerelési tárgyakat jelentős mértékben ki tudtuk egészíteni.

Ennek a segítségnek a révén tudtuk leonyolítani a már ismertetett 1977. évi segédeszköz-akciót.

A társszervekkel meglévő kapcsolataink mindig jó együttműködést eredményeztek. Együttműködtünk a SZIK-kel. Munkakapcsolatunk több oldalú: tanuló fiataljaink beiskolázása, az intézeti beutalást kérők elhelyezése rendszeres együttműködést kíván. A két szerv vezetői közös megbeszéléseket is tartottak.

A beszámolási időszakban a központ igazgatója és a Szövetség főtitkára cseh-szlovákiai tanulmányuton vett részt.

Együttműködésünk a vakokat foglalkoztató célvállalatokkal és a célszövetkezettel kedvezően alakult. Ez a Munkügyi Bizottság 1977. évi tevékenységében is megmutatkozott.

Kapcsolatot tartunk a különböző érdekvédelmi szövetségekkel is. Említendőnek tartjuk, hogy a folyó évben megalakult Mozgássérültek Budapesti Szövetségének elnöke ellátogatott a Szövetség központjába. Látogatását bemutatkozásnak szánta és a jövőre vonatkozóan segítségünket kérte.

A Hallássérültek Országos Szövetségével kialakult kapcsolatunk az elmúlt évben különösen a Heves megyei szervezet részére biztosítandó közös helyiség megszervezése iránti együttes tárgyalásokban mutatkozott meg.

A Szövetség központjában fokozni kell kapcsolataink kialakítását az országos hatáskörű szervezetekkel, pl. a Hazafias Népfronttal, a Vöröskereszttel, stb.

Rámutatunk arra, hogy a megyei szervezeteknek jó kapcsolataik vannak a helyi párt-, állami és társadalmi szervekkel. Tőlük mindig sokirányú segítséget kapnak a tagok egyéni és csoportos ügyeinek elintézésében.

Feladatul kapták a megyei szervezetek, hogy a beiskolázott vak gyermekek szüleivel kapcsolatot alakítsanak ki. Egyre több szervezetünk számol be arról, hogy a szülők meglátogatását a nyári szünetidőre időzítették, ekkor tudniillik a gyermekekkel is találkozhatnak.

X. A Szövetség nemzetközi kapcsolatainak alakulása.

A beszámolási időszakban a Szövetség nemzetközi kapcsolatainak bizonyos továbbfejlődéséről és sokrétűbbé válásáról adhatunk számot. A Szövetség tagja a Vakok Jóléti Világszervezete Európai Regionális Bizottságának. Kapcsolataink a szocialista országokban működő társszervezetekkel jók.

Ez év februárjában Moszkvában segédeszköz-kiállítást rendeztek. A magyar szövetséget itt két tagu delegáció Dr. Solymos Gyula vállalati igazgató és Szemerédi István szakmai csoportvezető képviselte.

A Csehszlovák Szocialista Köztársaságban működő Általános Rokkant Szövetség idén ötnapos tanulmányutra négytagu delegációt hívott meg Szövetségünkől. Az áprilisban lebonyolított tanulmányuton a delegációban Dr. Bódi István főtitkár, Dr. Poór Sándor elvtárs, a SZIK igazgatója, Gerdelics Ferenc főelőadó és Danyi Ernő, a Szövetség Veszprém megyei szervezetének titkára vett részt.

Folyó év októberében Hollandiában /Rotterdam/ nemzetközi konferenciát tartottak az elemi rehabilitáció tárgyában. Szervezetünket Dr. Vas Tibor nyugalmazott egyetemi tanár, a Szövetség elnöke képviselte.

Szeptemberben piackutatási céllal a Bolgár Népköztársaságban működő Vakok Szövetségének háromtagu műszaki delegációja járt Budapesten. A delegáció tagjai látogatást tettek a Szövetségben, valamint a Fővárosi Kéfe- és Seprűgyártó Vállalatnál.

Az 1973. évre vonatkozó terveinkben számos nemzeti és nemzetközi jellegű program szerepel. Több nemzetközi vakügyi konferencián komoly felhívást kaptak a vakügyi szövetségek és szervezetek arra vonatkozóan, hogy a fejlődő országok ilyen szervezetei, szakemberei részére segítséget nyújtsanak. Felügyeleti szervünk jóváhagyása révén várható, hogy a jövő évben Etiópiából két-hetes tanulmányutra két vakügyi szakembert fogadunk. A csehszlovákiai tanulmányuton résztvevő magyar delegáció látogatását ugyancsak négytagu csehszlovák delegáció viszonzozza majd.

A jövő évben ünnepeljük a Szövetség megalakulásának 60. évfordulóját. A szocialista szövetségek elnökeinek rendszeres értekezletét eredetileg a magyar szövetség elnöksége kezdeményezte. Az első értekezletet ennek megfelelően 1973-ban Budapesten tartották. A 60. évforduló ünnepi programsorozatában a szocialista szövetségek elnökeinek budapesti értekezletét szerepeltetjük. Az Egészségügyi Minisztérium ezt is jóváhagyta. Megjegyezzük, hogy a tervezett programjaink közül itt csak a már jóváhagyottakat említjük.

XI. Tájékoztatás a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójának tiszteletére tett vállalásokról.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója méltó megünneplésére a Csepel Vas- és Fémművek dolgozói munkaverseny-felhívást adtak ki. A munkaverseny országos, sőt nemzetközi méretűvé vált.

A Vakok Összoroszági Szövetségének vakügyi lapja, a "Nása zszizny" /A mi életünk/ szerkesztősége a magyar szövetség elnökségét a verseny kapcsán levélben megkereste. A Szövetség és a két célvállalat, valamint a két iskola vállalásairól a szovjet szövetséget értesítettük.

A Szövetségben vállaltuk, hogy könyvtáraink részére a Nagy Október tiszteletére szovjet irodalmi műveket iratunk le, ill. ilyen művek felvételét készítjük el. A Vakok Világában számos cikkben, tanulmányban méltattuk az 1917-es Orosz Forradalom jelentőségét. Ennek kapcsán foglalkoztunk Lenin utmutatásaival és a Szovjet Alkotmány fejlődésével is. Valamennyi szervezetünk taggyűlésén megemlékeztünk a Nagy Október jelentőségéről.

A Budapesten és Szegeden működő célvállalatok, valamint a Vakok Általános Iskolája és Nevelőotthona /Budapest/ felajánlásokat tettek.

Vállalásainkkal bizonyára még szorosabbra tudtuk fűzni a szovjet és magyar szövetség kapcsolatát.

XII. A határozatok végrehajtása. Határozati javaslatok.

Tájékoztató az 1973. december 9-én megtartott Küldöttközgyűlés által elfogadott határozatok végrehajtásáról.

1./ A politikai és kulturmunka szélesítése és javítása a kórus, a zenekar, a könyvtárak fejlesztése, a stúdió kapacitásának növelése.

A határozatokat maradéktalanul megvalósítottuk. Évről-évre számot adtunk a kulturtevékenység javulásáról és az elmúlt négy év során a Szövetség politikai felvilágosító munkája is javult.

A kórus és a zenekar létszáma gyarapodott, ezt a beszámolóban ismertettük. A könyvtárak állományát is jelentékenyen fejlesztettük.

A stúdió kapacitásának növelése két irányú volt: 1973-ban a stúdió vezetője mellé egy betanított munkást helyeztünk, továbbá a stúdió berendezéseit korszerűsítettük.

2./ Az ipari és a szakmai képzés fejlesztése érdekében a vakok részére szakmunkásiskola és internátus létesítésének szorgalmazása és az idevonatkozó kormányhatározat szellemében az emelt szintű ipari-tanuló képzés megvalósítása.

A határozat megvalósulásának érdekében lépéseket azért nem tehattünk, mert az ipar-iskolai tanulók létszáma a négy működési ciklus során évről-évre csökkent. A jelenlegi létszám 18 fő. A tanulók összetételének ismeretében az emelt szintű szakmunkás képzést kivitelezhetetlennek tartottuk. Önálló iskola, ill. internátus létesítésére részben a fent leírtak, részben az általános gazdasági helyzet miatt nem volt lehetőség.

3./ Új munkaterületek felkutatása, a programozók munkafeltételeinek biztosítása, az értelmiségi pályán működő vakok munkába helyezésének szervezettebbé tétele.

A határozat megvalósításának komoly akadálya volt, hogy a négy év során a célvállalatok és a célszövetkezet munkaerőhiánnyal küzdött. Az ipari és szakmunkás képzésre jelentkezők száma pedig egyre csökkent.

A működési ciklus során egy programozó tanfolyamot szerveztünk, ám az itt végzetteket csak részben tudtuk elhelyezni. A tőkés országokban részükre gyártott segédeszközök ára rendkívül magas. A Központi Elnökségnek olyan határozata született, hogy a programozók segédeszköz ellátását rövid időn belül az NDK-ban kell tanulmányozni.

4./ Az új alapszabály jóváhagyásának szorgalmazása.

Az új alapszabály 1976. november 8-án életbe lépett.

5./ A vakság és gyengénlátás fogalmi meghatározásának szorgalmazása.

E témában a Szövetségben folyó év június 29-én tudományos ülést tartottunk.

6./ A tájékoztatás fokozása a kommunikációs eszközök útján.

A ciklusidőben a Rádió, a Televízió és a sajtó révén sok tudósítás jelent meg a magyar vakok és gyengénlátók élet- és munkakörülményeinek ismertetéséről. A Televízió a legnagyobb célvállalatunknál kisfilmet is készített.

7./ A segédeszközök bővítése és a segédeszközzel való ellátás megjavítása.

Az eszközök körét számottevően bővíteni nem tudtuk, mindössze az órák választékát sikerült némiképp javítani. Az ellátás továbbfejlesztésére a VII. fejezetben kitértünk.

8./ A kazettás magnetofon akció lebonyolítása.

Az 1973-ban meghirdetett nagy akciót 1974. második felében fejeztük be. Ennek keretében 738 személy vásárolt kazettás magnetofont. Az 1977-ben lebonyolított akció keretében tagjaink részére 110 db kazettás, 30 db orsós magnetofont adtunk ki.

9./ A felnőtteknél a Braille írás- és olvasás megtanulásának fokozása, a folyóirat előfizetők számának emelése.

A pontírás és pontírás-olvasás megtanítását Budapesten és vidéken egyaránt eredményesen folytattuk.

A folyóiratok példányszáma jelentősen emelkedett: a Vakok Világa sikírásos változata 1.500-ról 2.150-re, a Sakk-iskola 30-ról 65-re, a Rádió- és Televízióműsor 420-ról 465-re.

10./A megyei szervezetek maximális támogatása.

Ennek mértékéről évről-évre számot adtunk. Ennek révén megállapítjuk, hogy a szervezetek berendezési, felszerelési tárgyai a négy év során szinte megújultak.

11./Határozati javaslatok az 1982. decemberéig terjedő 5 éves ciklusra.

1./ A Szövetség megalakulásának 60. évfordulójára - 1978-ra - megfelelő programsorozatot kell kidolgozni, és azt a jövő évben lebonyolítani: szocialista elnökök értekezlete, ünnepi küldöttközgyűlés, stb.

2./ A Homérosz kórus megalakulása 50 éves jubileumának méltó megünneplése 1978-ban. Ünnepi akadémiai hangverseny, kitüntetések átadása, stb.

3./ Folyamatos feladat legyen a tagszervezés. Ennek kapcsán fokozni kell a család, ill. taglátogatást, erősítsük kapcsolatainkat a helyi társadalmi szervekkel /Nőtanács, Hazafias Népfront, Vöröskereszt/.

4./ Tovább kell fejleszteni a tagság segédeszköz ellátását, különös tekintettel a foglalkoztatást célzó, ill. megkönnyítő eszközökre. Lehetőség szerint folyamatosan kell biztosítani az 1977-ben megkezdett akció bonyolítását.

5./ Az eredményesen folyó öntevékeny kulturmunkát és kulturális szolgáltatásokat változatlanul tovább kell fejleszteni. Ennek érdekében:

a./ mind a kórus, mind a zenekar létszámát gyarapítani kell, fokozottabb támogatást kell biztosítani a megyei szervezeteknél működő kulturcsoportok részére.

b./ Szolgáltatásaink terén gyarapítani kell a kiadványok példányszámát, ill. növelni kell az előfizetők számát. Arra kell törekedni, hogy lehetőleg minden megyei szervezetünkönél szervezzenek pontírás- és pontírás-olvasás tanfolyamokat. A korábbi gyakorlatnak megfelelően - de lehetőleg fokozottabb mértékben - gyarapítandó a Braille- és hangoskönyvtár állománya. Tovább folytatjuk a Braille nyomda korszerűsítését.

6./ Részt veszünk a később megvakultak elemi rehabilitációjának előkészítésében, és a konkrét munkában is.

7./ Kapcsolatainkat erősíteni kell az országos hatáskörű, valamint a helyi párt-, állami és társadalmi szervekkel.

B./ Továbbra is ápoljuk a Szövetség nemzetközi kapcsolatait.

Tisztelt Küldöttközgyűlés, kedves Elvtársank!

A beszámolóban részletes tájékoztatást adtunk a Szövetségben folyó sokrétű tevékenységről.

Kérjük a küldötteket, hogy kiegészítéseiket, észrevételeiket a vita során mondják el. Kivánjuk, hogy a soron következő Küldöttközgyűlés munkája eredményes legyen.

Budapest, 1977.

A Vakok és Gyengénlátók Országos
Szövetségének
Központi Elnöksége

I. táblázat

Megye:	Tagok száma	Vak tagok száma	Gyengénlátók száma	Vak férfiak	Vak nők	Gyengénlátó férfiak	Gyengénlátó nők
Baranya	380	350	30	190	160	15	15
Bács-Kiskun	284	269	15	126	143	9	6
Békés	1452	1384	68	616	768	31	37
Borsod	1091	1041	50	488	553	18	32
Budapest és Pestm.	4217	3854	363	1818	2036	154	209
Csongrád	759	716	43	243	468	10	33
Fejér	452	432	20	207	225	9	11
Győr-Sopron	657	631	26	268	363	12	14
Hajdu-Bihar	1479	1314	165	611	703	71	94
Heves	676	631	45	273	358	22	23
Komárom	366	354	12	160	194	5	7
Nógrád	536	515	21	256	259	14	7
Somogy	950	926	24	397	529	9	15
Szabolcs-Szatmár	1954	1743	211	834	909	99	112
Szolnok	745	691	54	331	360	29	25
Tolna	467	446	21	213	228	17	4
Vas	255	234	21	184	50	15	6
Veszprém	608	570	38	243	327	20	18
Zala	553	516	37	221	295	18	19
Összesen:	17381	16617	1264	7689	8928	577	637

II. táblázat

M e g y e	Tagdíjfizetők száma	Tagdíjmentesek száma	Tagdíjat befizetők	Hátralékosok száma	Össz tagság
Baranya	371	9	365	6	380
Bács-Kiskun	279	5	273	6	284
Békés	1435	17	1425	10	1452
Borsod	1089	2	815	274	1091
Budapest és Pestm.	3726	491	3240	486	4217
Csongrád	741	18	715	25	759
Fejér	452	-	435	17	452
Győr-Sopron	645	12	583	62	657
Hajdu-Bihar	1426	53	1138	288	1479
Heves	666	10	657	9	676
Komárom	365	1	359	6	366
Nógrád	527	9	527	-	536
Somogy	950	-	730	220	950
Szabolcs-Szatmár	1771	183	1650	121	1954
Szolnok	740	5	740	-	745
Tolna	462	5	452	-	467
Vas	245	10	215	30	255
Veszprém	605	3	585	20	608
Zala	541	12	532	9	553
Összesen:	17036	645	15447	1589	17881

III. táblázat

Kimutatás az oktatásban résztvevő tagokról

Megye:	Középiskola	Főiskola	Egyetem	Összesen
Baranya	1	-	1	2
Bács-Kiskun	2	-	-	2
Békés	1	-	-	1
Borsod	-	3	1	4
Budapest és Pestm.	21	2	5	28
Csongrád	2	-	-	2
Fejér	-	-	-	-
Győr-Sopron	1	-	1	2
Hajdu-Bihar	2	-	1	3
Heves	-	-	-	-
Komárom	-	-	-	-
Nógrád	-	-	-	-
Somogy	-	-	1	1
Szabolcs-Szatmár	4	-	-	4
Szolnok	-	-	-	-
Tolna	-	-	-	-
Vas	-	-	-	-
Veszprém	1	-	-	1
Zala	-	-	-	-
	8			
Összesen	35	5	10	50

Marxista oktatásban vett részt:

1976-ban	15
1977-ben	9
Összesen	24 fő

Ipariskolai tanulók:

Kefekötő	18
könyvkötő	21
kárpitos	2
eladó	2
kötőhurkoló	1

Összesen 44 fő

Dolgozók általános iskolája: 13 fő

Gyógymasszőr: 10 fő

1977. évben oktatásban részt vesz: 126 fő

Megyei Szervezeteink Életéből

Szolnoki tudósítás

A Vakok és Gyengénlátók, valamint a hallássérültek Szolnok-megyei szervezetei 1977. nov.13-án közösen szervezték meg soron következő vezetőségi értekezletüket a szolnoki Tallin Étteremben. Ez egyszermind ünnepi találkozó volt a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére. Ünnepi beszédet mondott Tóth András, Fórizs László és Kóti Sándor. A Hallássérültek Szervezetének beszámolóját Németh Lászlóné mondta el. A szajoli Pávakör tagjai nagy sikerrel szerepeltek citera kísérettel. A műsort Tóth András és Fórizs László szavallatokkal egészítette ki. Németh Lászlóné okleveleket és ajándékokat nyújtott át az aktíváknak.

Az izletes disznótoros vacsorát kitűnő hangulatu táncmulatság követte, melyhez a zenét Kása József és Ferenczi István szolgáltatta.

Őszinte köszönet a találkozó példamutató megszervezéséért Németh Lászlóné elvtársnőnek, aki már 20 év óta szívvel-lélekkel szolgálja a vakügyet.

Fórizs László

....

A siófoki taggyűlés

Szövetségünk Központi Elnöksége körzeti csoport létrehozását engedélyezte a balatonparti városban.

Somogy megyei szervezetünk 1977. nov.22-én alakuló és vezetőségválasztó taggyűlést tartott a siófoki Városi Tanács dísztermében.

Gyűlés előtt a városi Társadalmi Ünnepeket Szervező Iroda rendezésében az ovodások, általános iskolások és a gimnázium tanulói műsort adtak.

Megnyitót mondott Csik Lajos, a megyei szervezet elnöke, aki üdvözölte a megjelenteket és ismertette az összejövétel célját, illetve a körzeti csoportok megalakításának jelentőségét.

A vendégek között ott láttuk Gerdelics Ferenc elvtársat, a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének főelőadóját, megyei szervezetünk instruktort; dr. Útő Sándor elvtársat, a Somogy Megyei Tanács szociálpolitikai csoportvezetőjét; dr. Gáti István elvtársat, a siófoki Városi Tanács elnökét; Bogdán Istvánné elvtársnőt, a SZOT Üdülő párttitkárát; dr. Kecskeméti József főorvost és Fajtai Ferencet, a Városi Tanács szociálpolitikai előadóját.

Ünnepi beszédet mondott Gerdelics Ferenc elvtárs, aki visszapillantást és áttekintést adott a vakok helyzetéről a felszabadulás előtt és után.

Bogdán Istvánné elvtársnő felszólalásában megemlékezett a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójáról. Utána Horváth Béla elnökségi tag ismertette a körzet területén végzett munkáját, a tagszervezést és családlátogatást.

A hozzászólások után megválasztották a körzeti csoport vezetőségét.

Horváth Bélát, a körzeti csoport elnökének, Halvax Sándort és Vári Ferencet vezetőségi tagoknak választották meg.

Ezután a gyűlés az elnök zárszavával végetért.

Csik Lajos

....

Békés megyei sorstársaink két hetes üdülése Szlovákiában

A gyülekezés a Nyugati Pályaudvaron volt. Első szlovákiai állomásunkon, Érsekújvárott, a Csehszlovák Rokkantak Szövetsége részéről - háromtagu küldöttség élén - Julius Kuzlbauer elvtárs fogadott bennünket, aki egyben tolmácsunk is volt. Topolcánkyban a mesébe illő kastélyban -

mely Rákóczi és gróf Erdődi emlékét őrzi - elfoglaltuk szálláshelyünket. Megtekintettük az egykori fejedelmi lakosztályokat és a világviszonylatban is híres könyvtárat, melyben nagyon sok magyar könyv is található.

Az ismerkedési est mindnyájunk számára hosszú ideig emlékezetes maradt. Az idegen környezet adta kezdeti feszélyezettséget a kultúros kedvesség csakhamar feloldotta, szlovákok és magyarok kitűnő hangulatban rövidesen együtt énekeltek és táncoltak.

Tartalmas és szép kirándulások tették élményszerűvé ott tartózkodásunkat. Egyebek között megtekintettük Nyitra és Partizánka nevezetességeit. Gyönyörködtünk Nyitra várában és a dr. Ambrózi Sándor által alapított arborétumban. A barátság fokozatosan kialakult, igyekeztünk néhány szót szlovákul megtanulni, szlovák sorstársaink pedig magyar szavakkal ismerkedtek.

Szeretettel emlékezünk vissza arra a műsorra, melyet magyarok és szlovákok közösen állítottak össze. Megemlítjük kassai sorstársunkat, aki szlovák szövegi magyar nótákat énekelt, soproni tagtársunkat, aki operettrészleteket zongorázott és azt az eperjesi sorstársnőt, aki Petőfi verseket adott elő.

Köszönjük vendéglátóink kedvességét, a felejthetetlen két hetet.

Nádai József

- . -

Vak költők versei

Rácz Lilla:

Az én világom

A világ, mit magamban hordok,
furcsa, csendes és bus világ;
különös álmok nyílnak benne
és feketeszirmu, sok virág.

Nincsenek benne vidám zöldek,
nem dalol itt a piros, a kék,
tükörképemet nem ringatja
sima taván a néma ég.

Ritkán nevet az én világom,
s ha kérdezem, ritkán felel;
magamba zárom, magába zár,
foglya vagyok, ha átölel.

S ha hallgatok, ha nem beszélek,
ott járok, mélységét kutatom,
mennyi titkot rejt az én világom,
nem tudja más, - még én sem tudom.

- . -

Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat

Az elővásárlási jogról és néhány új ingatlanforgalmi szabályról

A közelmúltban jelent meg a 39/1977. M.T.sz. rendelet /amely 1978. január 1-én lép hatályba/ az állam elővásárlási jogáról.

A rendeletben foglaltak ismertetése előtt az elővásárlási jog fogalmával kell megismerkedni.

Az elővásárlási jogon olyan jogi helyzetet értünk, amely a jogosult vonatkozásában elsőbbségi jogot, a kötelezett vonatkozásában pedig értesítési kötelezettséget jelent. Érvényesülésére abban az esetben kerülhet sor, ha az elővásárlási joggal terhelt dolog /ez a gyakorlatban rendszerint ingatlan, tehát telek vagy ház/ eladását határozza el annak tulaj-

donosa. Ebben az esetben a tulajdonos ugyan jogosult bárkinek a dolgot eladni, de fennáll az a kötelezettsége, hogy a vásárlással kapcsolatos ajánlatot köteles az elővásárlásra jogosulttal közölni. Amennyiben a jogosult hajlandó a már megtett ajánlatnak megfelelő feltételek mellett megvásárolni az eladni szándékozott dolgot, úgy elsőbbség illeti meg az eredeti vételi ajánlatot tevővel szemben. Amennyiben azonban reális, az összes körülményektől függő /a postai értesítéshez és válaszadáshoz szükséges/ határidőn belül az ajánlattal kapcsolatosan nem nyilatkozik vagy nyilatkozata nemleges, úgy a tulajdonos jogosult az ajánlatnak megfelelő feltételek mellett vagy annál kedvezőbb feltételekkel a dolgot eladni. Az előbbieket összefoglalva az elővásárlási jog érvényesülése azt jelenti, hogy a dolog tulajdonosa e jogra tekintettel, tehát csak feltételhez kötötten adhatja el bárki részére a tulajdonában lévő dolgot.

Az elővásárlási jog általában szerződéses kikötés alapján keletkezik, de eredhet jogszabály rendelkezéséből is. Ilyen rendelkezés van tulajdonközösség esetére /vagyis, amikor valamely dolgot természetbeni megosztás nélkül eszmei hányadok szerint több személy tart tulajdonában/. A jogszabály elővásárlási jogot biztosít a tulajdonostársak részére a tulajdonukban nem álló tulajdoni hányadok tekintetében.

Miután megismertük az elővásárlási jog fogalmát, rátérünk az állam elővásárlási jogáról kiadott 39/1977. M.T. sz. rendeleget leglényegesebb rendelkezéseinek ismertetésére. Ezt követően foglalkozunk a most bevezetésre kerülő állami elővásárlási jog és a kisajátítási jogosultság közötti különbséggel, továbbá elhatároljuk az állami elővásárlási jogot az ingatlan vagyron felső határát meghatározó jogszabályokban megfogalmazott ún. kényszer-adásvétel fogalmától.

Mint hogy az állam elővásárlási jogáról kiadott jogszabály kétségtelenül az ingatlan-forgalom befolyásolására és az ingatlanárak változásából, illetőleg emelkedéséből eredő spekulációs törekvés korlátozására és visszaszorítására irányul, foglalkozunk azokkal az azonos célt szolgáló és 1977. január 1-től már hatályos jövedelemadó rendelkezésekkel is, amelyek az ingatlan adásvételekből származó jövedelemmel, illetve bizonyos meghatározott időtartamon belüli tulajdon-változással állanak kapcsolatban.

/Folytatjuk/

- . . -

Kiss János:

TÖRÖDJÜNK TÖBBET EGÉSZSÉGÜNKKEL!

A veleszületett szivhibák

Veleszületett szivhiba az újszülöttek igen kis százaléknál fordul elő, mégis foglalkozom a témával, ugyanis ez az a terület, ahol az elmúlt 10-15 évben az orvostudomány igen kiemelkedő eredményeket ért el.

A veleszületett szivhiba lényege, hogy a szivbe vagy a szivből kiinduló nagy erekben olyan fejlődési rendellenesség alakul ki, amely miatt az oxigénben dus artériás vér és a széndioxidban dus vénás vér keveredik egymással, így a vérkeringés elégtelenné válik. Súlyos esetekben ezek a kisbabák kékeslila bőrének és gyakran nehezen lélegeznek, máskor csak nagyon fáradékonyak, sápadtak. - A csecsmók testi és szellemi fejlődésükben gyakran visszamaradnak.

A veleszületett szivhibák gyógykezelésének ma is legmegfelelőbb módja az idejében elvégzett szivműtét. A műtétek alatti halálozási arány nem nagy, viszont operáció nélkül a gyermekeket sok esetben elveszítjük. Ma már nem is egy olyan 16-18 éves fiatallal találkozhatunk, akik műtét hiányában nem lennének közöttünk.

A veleszületett szivhibák megelőzése.

A sziv fejlődési rendellenességek okai örökletes genetikai ártalmak és a magzati korban elszenvedett vírusfertőzések. Az öröklődő betegsége-

ket a genetikai tanácsadások segítségével ma már ki lehet szűrni. Sajnos, a genetikai tanácsadásokat pont azok nem veszik igénybe, akik esetében valószínűek az öröklődő megbetegedések. A vírusfertőzések a terhesség első 3 hónapjában a legveszélyesebbek, különösen káros hatású a szív fejlődésének szempontjából a rózsahimlő vagy rubeola. A vírusfertőzések megelőzhetőek lennének, ha a terhes anyák nem látogatnának fertőző beteget és különösen az őszi-téli hónapokban kerülnek a tömeghelyeket. A nehezen felismerhető szívhibák diagnosztizálásában jelentős segítség lenne az országos szűrőhálózat kiépítése.

- . -

Barna Zoltán: Zenei rovat

Tóth Sándor: Németh Tamás november 20-i Chopin estje a Zeneakadémia kistermében

Az est nem csupán látványos sikert hozott, hanem meggyőző példáját nyújtotta a bensőséges muzsikálásnak. A fiatal pianista, aki eddig főleg Beethoven-interpretációival hívta fel magára a figyelmet, ezuttal a nagy lengyel zeneköltő műveinek értésével lepte meg közönségét.

Chopinról sokáig élt a köztudatban egy téves minősítés: párizsi szalonok halk szavú muzsikusa, műveiben holdfényes mámorral. Legújabbán Csapláros István, a varsói egyetem magyar tanszékének tanára, kitűnő könyvében /A felvilágosodástól a felszabadulásig. Magvető, 1977./, arról a másik Chopinról ír /Magyar hódolat Chopin művészetére előtt/, akinek "művészeti hatását már Bartók abban látja, hogy forradalmian újszerű muzsikája éppen akkor érkezett magyar földre, amikor keresni kezdték a zenében is az európai távlatokat..." Chopin elsősorban bátorítást jelentett a keresőknek. Példája megmutatta, hogy egy nép kifejezheti magát zseniális alkotó fia műveiben akkor is, ha nincsenek nagy hagyományai a magas műzenében, de van eleven népzeneje, amelyre biztosan támaszkodhat. Csapláros professzor erről a forradalmi hatású Chopinról ír, akinek zongoraműveiben nem az elomló líra pasztellszínei, hanem a markáns belső rajz erőteljes vonaljai dominálnak. Invencióira a teljes szuverenitás a jellemző. Az irodalmi párhuzam /főleg Miczkievicz költészetével szokás párhuzam említeni a balladákat/ nem szerencsés. Chopin nem verseket illusztrál vagy fogalmaz újra a zene eszközeivel. Németh Tamás műsorán az Asz-dur Ballada szerepelt, mely ékes bizonyossága annak az önálló világnak. Velencei álmok, belső szenvedélyek összeütközése a lagunák világában, valami Vivaldira emlékeztető fátyolos remegéssel, vágyakozással. Majd a megérkezés örömeivel "kint a réven és bent a szivben..." /Jemnitz Sándor/. Az előadóművész a belső feszültséget éreztette meg velünk anélkül, hogy a művet viharossá fokozta volna.

A romantika egyik kedvenc műfajának, a fantáziának sajátossága a csapongás, amikor már-már úgy tűnik: darabjaira hull a világ. Pedig ebben a szeszélyes játékban csodálatos egység van: a részletek összerakható elemek biztosítják ezt, amely elemek szinte észrevétlenül bukkannak fel. Gondoljunk a hegyekről legördülő szikladarabokra: csak a kiemelkedő tömbök látszanak, az apró szemecskék észrevétlenek a teljes zuhogásban. Jelen vannak és elterülnek a tájon. Erre mondjuk: hegyomlás.

Alighanem tulzás az f-moll fantáziáról /Op.49./ így szólni: "széteső erveleg". Éppen az apró motívumok hangjelenléte rajzolja meg azt a csodálatos ívet, amelyik a busan borongó kezdőrész, a diadalmasan zengő induló, illetve a közéjük ékelődő lírai dal közt feszül. S talán éppen ez a feszesség a döntő: az érzelmek acélhuzala, ahol megül a szomorúság és a villanó öröm. A koncerten meghallottuk mindkettő énekét. A népszerű Fantaisie impromptu valóban improvizált pillanatait élveztük, elsősorban a kántilénában.

Az 1832-es esztendő úgy jellemezhetjük Chopin életében, mint a mazurkák idejét: összesen kilenc mazurka született ebben az esztendőben.

1835 viszont egyetlen mű megjelenésének éve: a h-moll Scherzózé. Forradalmi szilaj száguldás és honvágy Varsó elestének esztendejében. Erre a kompozícióra illik inkább Harsányi Lajos versének néhány sora, amit a költő g-moll Balladához fűzött:

"A tüzfalak közt - hallja! - hallja! -
lenyél dalt sirnak a szelek.
Adieu, madame, kérem, bocsásson!
meghalni ott a ködös tájon
a Visztulához hazamegyek."

A Scherzót Chopin Párizsban fejezte be. A forradalmi hév s a melankólikus honvágy-érzés hangulati érzékeltetéséből az előadónak az utóbbi sikerült jobban. A gyors részek kidolgozása vázlatos volt.

Az elhangzott két keringő közül: Asz-dur /Op.34./ és e-moll /Op. post/ az előbbi megformálás egységével, a melódia széles kibontásával mű és előadóművész ritkán tapasztalható azonulásával gyönyörködtetett.

Amint az oly ritkán hallható 24 prelüd is. Óriási próbatétel a két tucat miniatűr, amelynek minden darabja egy külön világ: Chopin zeneszerzői világának röntgenképe, ahol külön kirajzolódnak a tartóvázak. Gondoljunk csak az első prelüdre, a C-dur-ra: "egyetlen lélegzetvétel, a vágy végtelenbe szálló kiáltása" - ahogyan Jemnitz Sándor jellemzi. Vagy a híres Desz-dur prelüdre, az "Esőcseppek" zenéjére. Valóban vízcseppek koppanásai azok a folytonos kopogások? Sand, a francia íróndó a szem- és fültanu, amikor Chopin ezt a darabját komponálta, állítja. Mindegy. Chopin költői képzeletében a tárgyi átlényegülések saját érzéseinek ovidiusi pillanatai.

Németh Tamás éppen ezeknek az apró remekműveknek az előadásával fogalmazta meg önmagának a következő feladatot: Schumann zongoraműveinek műsorra tűzését. Reméljük, a közönségnek nem kell erre sokat várnia.

...

Az 1977. évi zenei vetélkedő eredményei

1977. december 11-én, vasárnap 10 órai kezdettel budapesti székházunk előadótermében került sor az országos zenei vetélkedőre. A magas színvonalu verseny anyagát összeállította és a vetélkedőt vezette Zichó József tanár, a Zenei Szakosztály elnöke. A zsüri elnöke Cseszka Edith tanárnő volt. A bíráló bizottság tagjai között ott láttuk Gáspárné, Aradi Éva tanárnőt és Keresztes Mihály zeneszerzőt. Technikai munkatársak voltak: Pálfi Lászlóné stúdió-vezető és Kovács Oszkár.

A csapatverseny nyertesei:

A csapatversenyben első helyezést nyert Budapest I.sz. csapata. Tagjai: Bartos Sándor, Kurinka László, Lukács Sándor. Jutalmuk 750 Ft volt.
Második helyen végzett a budapesti III.sz. csapat. Tagjai: Kovács Pál, Lak István, Péter Zsigmond. Teljesítményüket 600 Ft-tal jutalmazta a zsüri.
A harmadik díj tulajdonosa a budapesti II.sz. csapat. Tagjai: Boros András, Péter András, Tóth Péter. Jutalmuk 450 Ft.
Negyedik helyezett lett a budapesti IV.sz. csapat. Tagjai: Czövek Gizella, Hegyi Jolán, Tóth József.
Ötödik lett a nyiregyházi csapat. Tagjai: Bálint András, Jakab Mihály, Molnár Zoltán.

Hatodikként végzett a Komárom megyei csapat. Tagjai: Huszár Jánosné, Petkó Ferenc, Petkó Ferencné.

Mindhárom csapat a zsüri dicséretében részesült.

Az egyéni verseny nyertesei:

1./ Molnár Zoltán /Nyiregyháza/	700.- Ft
2./ Kovács Pál /Budapest/	600.- "
3./ Kurinka László /Budapest/	500.- "
4./ Hegyi Jolán /Budapest/	400.- "
5./ Boros András /Budapest/	300.- "
6./ Bartos Sándor /Budapest/	200.- "

Gratulálunk a nyerteseknek.

- . -

György Tamás: Technikai rovat

A telefon /III.rész/

Amint Bell kísérletei nyilvánosságra kerültek, sokan foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogyan lehetne a hang keltette áramerősség változásokat megnövelni. Az első eredményeket Edison érte el. Felfedezte a szénnek egy érdekes tulajdonságát. A szénpor gyengén vezeti az elektromos áramot, tehát nagy az ellenállása. A szénpor egyes szemcséi ugyanis alig érintkeznek egymással, nehéz tehát az elektronok dolga, ha tovább akarnak haladni, ha azonban összenyojuk, mindjárt jobb lesz az érintkezés a szemcsék között és rengeteg kis hidat találnak maguknak az elektronok. Edison kimutatta, hogy a szénpor ellenállása megéri a nyomásnak akár milyen parányi és akár milyen rövid ideig tartó változását is. Ez az elv szülte meg a szénmikrofont. A mai szénmikrofon lényege a szénporral töltött kicsiny tok, amely az egyik oldalon rugalmas lemezkével van lezárva. Ez a lemezke átveszi a hanghullámok rezgését. Ha befelé hajlik, erősebben nyomja a szénport, ha kifelé hajlik, a nyomás enyhül. Az átfolyó áram erőssége a szénpor ellenállásától függ, tehát a hangrezgések üteméhez igazodik. Áramnak akkor is kell folynia a szénporon keresztül, ha semiféle hangrezgés nem mozgatja a lemezkét, membránt. Új áramforrásra volt szükség. Ezt meg is találták, a tiszta egyenáram volt a legalkalmasabb /száraz telep akkumulátor/. Ez bonyolultabbá tette a berendezést, mint a Bell-féle készülék volt, de a nagy előnye éppen ebben rejlett. Megfelelő áramforrás segítségével viszonylag nagy egyenáramot lehet keresztülengedni a mikrofonon, és így nagyok lehetnek a hangrezgések okozta áramingadozások is. Ez a készülék tehát sokkal érzékenyebb, mint a Bell-féle mágneses elrendezés. A mikrofon azonban csupán egyirányú működésre volt alkalmas. Elő kellett venni a Bell készüléket és a kettőt össze kellett házasítani. Így hát minden készüléken különválasztották azt a részt, ahol a hangból áram lett és azt a részt, ahol az áram újból hanggá alakult át. A hallgató rész még ma is majdnem ugyanolyan, mint Bell idejében volt, mindössze az a különbség, hogy rud helyett patkó alakú mágnes van benne, hogy a mágnes mindkét sarkát fel lehessen használni. A tekercs a patkó alakú mágnes két szemközti sarkán helyezkedik el, vele szemben a membrán. A tekercsen átfolyik a másik készülék szénmikrofonjából eredő, a hang ütemében ingadozó áram. Ez az áram mozgatja most nagyobb energiával a hallgatót.

Edison készüléke még egy fontos ujitást tartalmazott: a villamos jelzőcsengőt. A villamos csengőt már régen ismerték, a feladat csak az volt, hogy ne legyen szükség külön áramkörre, hanem fel lehessen használni magát a távbeszélő készülék vezetőjét; ez nem okozott problémát. Gondot jelentett viszont a csengő megszólaltatásához szükséges váltakozó áram előállítása, ami a kalapácsot hol az egyik, hol a másik irányba mozgatta. A kalapács így a két csengőt ütögette. Régebben minden készüléket külön kis géppel, ún. induktorral láttak el. Ezek a gépek elvileg úgy működtek, mint az áramfejlesztő telepek dinamógépei. A különbség csupán az, hogy ezt a parányi dinamót kézzel kellett forgatni. Induktoros készüléket most már csak faluhelyen, vagy házi telefonoknál lehet látni. A mai modern

készülékek csengetéséhez szükséges váltóáramot a központ küldi ki a készülékekhez. Ezt és a központ elvét a következő részben fogjuk tárgyalni.

/Folytatjuk/

- . -

Dr. Pomonkos János: Kulturális életünk hírei

Az 1977. évi irodalmi pályázat eredménye:

1./ DAVID jelige = Nagy Istvánné, Nagykanizsa	600.- Ft
2./ TALÁLKOZÁS jelige = Szonda Klára, Debrecen	400.- "
2./ KASZAKÓ jelige = Tóth Endre, Budapest	400.- "
3./ PRO PATRIA jelige = dr. Papp Zoltán Sándor	300.- "
3./ PIRAMIS jelige = Varga Katalin, Budapest	300.- "
4./ LEVENTE-7 jelige = Prlicki János, Budapest	100.- "

- . -

Kuminka Györgyné: Uttörő rovat

Megemlékezés

1977. november 29-én 93 éves korában elhunyt Schnitzl Gusztáv, intézetünk volt igazgatója, a Homérosz Kórus alapító karnagya. Hamvait 1977. december 14-én 10 órakor a Rákospalotai temetőben helyezték el. Utolsó útjára elkísérték a családtagokon kívül barátai, az intézet tanárai és a 8. osztályos növendékek. A Homérosz Énekkar kamarakórusa meghatóan szép énekével bucsuztatta alapítóját.

Dr. Méhes József, a Vakok Általános Iskolája és Nevelőotthona igazgatója meleg, baráti szavakkal méltatta Schnitzl Gusztáv munkásságát:

"A vakok társadalmi sikerességéért folytatott küzdelem európai hírű halottját Schnitzl Gusztávot jöttünk bucsuztatni e szomorú napon. Ügyszerű munkatárs, felkészült vezető, felejthetetlen szorgalmu ember és barát az, akihez eljöttünk a végtisztesség fájó pillanataiban.

Schnitzl Gusztáv tanító sorból, előítéleteket leküzdve, jutott el a gyógypedagógiai tanárságig, majd az országos tanulmányi felügyelőségig. Abból a pedagógiai műhelyből indult sikerei felé, amelyből a nevelő-oktató gyógypedagógia humanizálásának nem egy jeles képviselője is kikerült.

Tanári munkájának központi motivuma kora ifjúságától kezdve a zeneoktatás. Fellépésének időszakában már általánosan bizonyított volt, hogy a vak gyerekek művelhetők a modern iskolai képzés keretei között. Ennél sokkal kedvezőtlenebb volt a helyzet a munka útján szereshető társadalmi megbecsülés terén. Az iparra képzett vakok csaknem teljesen reménytelenül próbálkoztak beépülni a társadalomba. Az iskola "művelt koldusokat" képzett és a foglalkoztatók néhány tucat felnőtt vakot tudtak csak fogadni.

Schnitzl Gusztáv ekkor, 1928-ban megalakította - vak dolgozókkal együtt - a Homérosz Kórust, amellyel érzelmi engedmények nélkül, kemény munkával kívánta felhívni a társadalom figyelmét, hogy a vakok a maguk helyén elismerésre méltó teljesítményeket tudnak nyújtani. Koncertek, országos zenei rendezvények, a rádió- és lemezfelvételek keresett, ismert és elismert résztvevője volt a Homérosz Kórus. Schnitzl Gusztáv a magyar dal hirdetője bizonyította Európában először, hogy egy képzett vak kórus magasfoku művészi élmény nyújtására képes.

Drága barátunk ember volt, nem volt hibátlan, de kórus- és tanártársai tudták, hogy egy jó ügyet szolgál szigorú szorgalommal. A "nincs menekvés" helyzetéből egy olyan kiutat tudott mutatni, mely reményt és ön-

bizalmat nyújtott olyan embereknek, akik erre a sugírra szomjaztak.

Bucsuzunk tehát attól a baráttól, aki immár példává emelkedett, hogy így ismét életre keljen."

- . -

Iak István:

Pozsonyban jártunk

/Budapesti tagtársaink autóbuszkirándulása/

A két napos társasutazás első napján hazánk Észak-dunántúli tájain, a második napon pedig Pozsonyban voltunk. A kirándulásra október 25-26-án került sor.

Amikor elindultunk, fővárosunkat sűrű köd borította, amely csak a késő délelőtti órákban oszlott fel. A vidám társaság idegenvezetője szövetségünk kulturosa, dr. Domonkos János volt, aki igen jól ellátta feladatát és mindenhol bőséges magyarázattal is szolgált.

Utunk során rövid időre megálltunk Tatabányán, majd a délelőttöt Tatán töltöttük. A szép fekvésű kis városban sétáltunk a tavak mentén, ismerkedtünk Tata nevezetességeivel. Ebéd után folytattuk utunkat Győr felé. A "vizek városában" is töltöttünk néhány órát. A Tatán és Győrött látottakról csupán azért nem írok részletesen, mert ezekről a helyekről lapunkban már többen is beszámoltak. A Győrben tett látogatások közül csak egy nevezetességet emelek ki, Kovács Margit gyűjteményes kiállítását. Nagy keramikus művésziünk csodálatos alkotásai láthatók az ugynevezett "padlás muzeumban". Sokáig nézegettük, csodáltuk a nemrég elhunyt művész remekeit.

Már alacsonyan járt a nap, amikor megérkeztünk Mosonmagyaróvárra. Hazánknak ebben az észak-nyugati városban először a Hansági Múzeumba mentünk. Ez az intézmény hazánk egyik legrégebbi vidéki múzeuma, 1882-ben létesült. Gazdag régészeti, helytörténeti, képzőművészeti, néprajzi és halászati anyag látható a termekben. Mi a néprajzi kiállítást néztük meg, ahol a környék népének használati eszközei, szerszámjai, butorai láthatók. Nagyon örültünk, hogy eljuthattunk erre a szép kiállításra. Ezután ismerkedtünk e barátságos, szép, tiszta várossal. Mosonmagyaróvár már régtől fogva lakott település, fontos hely a Mosoni-Duna és a Lajta találkozásánál. Az egykori megyeszékhelynek ma kb. 30.000 lakója van. Az Agrártudományi Egyetem elődje volt az 1818-ban alapított mezőgazdasági iskola. A városban az egyetem mellett több középiskola is működik. Jelentős az ipar is: Mezőgazdasági Gépgyár, Timföldgyár, Mofém található. Este elsétáltunk az egyetemhez, átmentünk a Lajta hídján. Rövid időre megálltunk a Lénauház előtt, ahol a nagy költő 1822-ben lakott. A vacsora, az éjszakai pihenő és a reggeli is a Motel Minervában volt, ahol figyelmes, udvarias kiszolgálásban részesültünk.

Másnap, reggeli után a rajkai határállomásnál léptünk Csehszlovák területre. A rendkívül sűrű köd lassan kezdett felszállni, és mire Pozsonyba értünk, egyre javultak a látási viszonyok. Idegenvezetőnk közben ismertette a város múltját, jelenét. Pozsony ma Szlovákia fővárosa, 300.000 lakosú nagy város. A Kárpátok Dél-nyugati nyulványai és a Duna mentén már ősi idők óta lakott hely, különféle tájak és népek találkozási gyorsított fejlődését. A középkorban jelentős iparral, kereskedelemmel rendelkezett, a város környéki dombokon sok szőlőt termeltek. Amikor a törökök elfoglalták Budát, Pozsony lett hazánk fővárosa. Háromszáz éven át itt koronázták a királyokat. Pozsonyban zajlottak a reformkori országgyűlések. A szabadságharc után a város jelentősége csökkent. Pozsony 1918 végén a megalakuló Csehszlovákiához került. Azóta Szlovákia fővárosa, itt vannak az ország gazdasági, politikai és kulturális központjai, köztük a magyar lakosság kulturális egyesülete is. Amikor a keskeny utcákon beértünk a város szívébe, még aránylag hűvös és kissé ködös volt az idő. Így először inkább a koronázó templomba mentünk. Ezt a Szent Márton nevét viselő szé-

kesegyház, a dómot a XIV. századtól kezdve állandóan építették, bővítették. A dóm Pozsony legnagyobb temploma, mai formáját a múlt század végén kapta, néhány évvel ezelőtt fejezték be restaurálását. Tornya 85 m magas, tetején 3 mázsa súlyu aranyozott királyi korona csillag, ez emlékeztet arra, hogy 1563-1835 között itt koronázták a Habsburg házbeli magyar uralkodókat. Belül a templomban a szentély falában baloldalt márványtáblán vésték be a tizenegy uralkodó nevét. A templomban sok értékes alkotás található. A dóm kriptájában érsek, püspökök közt nyugszik Pázmány Péter is, a nagyszombati /a mai budapesti/ egyetem alapítója.

A koronázó templomból a Várba mentünk. A Vár egy magaslaton épült, ahonnan igen szép kilátás nyílik a városra és környékére. A Vár egykor erődítmény volt, ma muzeum és szálloda is található benne. Az udvaron pedig szabadtéri színpad van. A muzeumi részben régészeti tárgyak, képtár és a Szlovák Nemzeti Muzeum történelmi tárának egy része látható. A Várból a Slávin-magaslatra mentünk, itt áll a szovjet Felszabadítók Emlékműve, ahol több mint 6000 katoná van eltemetve az idegen földben. Az emlékmű győzelmi oszlopa alatt nagyméretű szertartásterem van. Amikor az emlékműnél voltunk, már ragyogóan sütött az őszi nap. Sokan jöttek-mentek az emlékmű-temetőben, köztük katonák is, elhelyezték a megemlékezés virágait a hősök sírjánál. Mi is elidőztünk: kegyelettel adóztunk az egykori harcosok emlékének.

Ezután négyórás szabad program következett. Gyalogosan ismerkedtünk a várossal, majd ajándékvásárlás a hatalmas Prior Áruházban. A pozsonyi utcákon is sok a járókelő. A városban villamos és trolibusz közlekedés is van. A szabad program után még egy nevezetességet kerestünk fel Pozsonyban, az új Duna-hidat. Egyetlen parti pillér tartja ezt a különleges építményt. A pillér tetején 90 m magasban működik a Hid presszó, melyet lifttel lehet elérni. Ki is többen felmentünk a presszóba, ahonnan nagyon szép kilátás nyílik a városra és környékére. Szép látvány volt, ahogy a lenyugvó nap visszatükröződött a Dunán. Este volt már, amikor elindultunk hazafelé. Rajkánál ismét elértük hazánk földjét. Mosonmagyaróvárott vacsoráztunk, majd vidám hangulatban indultunk el Budapest felé.

Késő éjjel érkeztünk haza. Felejthetetlen szép két napot töltöttünk hazánk nyugati tájain és Pozsonyban.

- . -

A Hangoskönyvtár olvasóinak figyelmébe!

Örömmel tudatjuk tagtársainkkal, hogy Szabó Katalin elvtársnő, a Hangoskönyvtár vezetője meggyógyult, így újból kölcsönözhető a maratonfonszalagok és a kazetták.

- . -

ÜDÜLÉSI FELHÍVÁS!

Értesítjük tagtársainkat, hogy Szövetségünk Balatonbogláron az 1978. év folyamán az üdültetést május 11-től szeptember 20-ig szervezi. A lebonyolítás a korábbi évek gyakorlatának megfelelően történik. Üdülésre tagtársaink a lakóhelyük szerinti megyei szervezetnél jelentkezhetnek március 20-ig. Hangsúlyozzuk, hogy üdülőkben diétás ellátást, fokozott gondozást nem tudunk biztosítani. Így csak olyan személyek jelentkezését kérjük, akik az említett kivételes ellátásra nem tartanak igényt.

A beutalást a Központi Elnökség által kijelölt üdültetési bizottság bírálja el.

Fontosnak tartjuk, hogy minél több tagtársunk nyerhessen beutalást. Ezért az igények elbírálása az alábbi szempontok szerint történik:

- 1./ Előnyben részesül az, aki még egyáltalán nem, vagy legalább négy éve nem kapott beutalást.
- 2./ A beutaláshoz legalább egy éves tagság szükséges.
- 3./ Kisérőt csak olyan személy vihet magával, akinek arra látásfogyatékos-sága miatt feltétlen szüksége van. /Egy tag csak egy kísérőt./ Amennyiben vak házaspár igényel beutalót, ugyancsak egy kísérő beutalását kérheti.
- 4./ A beutalásoknál előnyben részesítjük a dolgozókat, valamint figyelem-be vesszük a vakügy területén hosszabb ideje kifejtett társadalmi munkát.
- 5./ Ha a tag kísérője gyermek, annak legalább 5 évesnek kell lennie.
- 6./ Nem utalható be, aki fertőző betegségben szenved.
- 7./ A kísérő magatartásáért a beutalt tag felelős.
- 8./ Tizennégy évesnél fiatalabb gyermek üdülésre való alkalmasságát az üdülés megkezdése előtt három nappal orvosi bizonyítvánnyal kell igazolni központunknál.
- 9./ A térítési díjakat az alább közölt határidőig kell beküldeni. A beutalójegyeket csak a befizetés megérkezése után adjuk ki. - A befizetési határidő elmulasztását lemondásnak tekintjük.
- 10./ A jelentkezőknek legalább két turnust kell megjelölnie.
- 11./ A befizetett térítési díjat nem áll módunkban visszafizetni. Indokolt esetben azonban a beutalót Központunk más jogosult személyre átruházhatja. Ez esetben a befizetett térítési díjat visszafizetjük, ha a beutaló visszaküldése a turnus megkezdése előtt időben megtörténik.

Kérjük nyugdíjas és munkaviszonyban nem álló tagtársainkat, hogy lehetőleg az első, második és harmadik turnusra jelentkezzenek.

Üdültetési díjak:

Szövetségünk tagjai részére 2 hétre	308.- Ft
Felnőtt kísérő térítési díja 2 hétre	508.- "
5 évestől 14 éves koru gyermek 2 hétre	196.- Ft

Csoport beosztás:

I. csoport:	május 11-	május 24-ig
II. "	május 25-	június 7-ig
III. "	június 8-	június 21-ig
IV. "	június 22-	július 5-ig
V. "	július 6-	július 19-ig
VI. "	július 20-	augusztus 2-ig
VII. "	augusztus 3-	augusztus 16-ig
VIII. "	augusztus 17-	augusztus 30-ig
IX. "	augusztus 31-	szeptember 13-ig
X. "	szeptember 14-	szeptember 20-ig /egy hetes/

Befizetési határidők:

Első és második turnus:	április 20-ig
Harmadik és negyedik turnus:	május 10-ig
További turnusok:	május 31-ig.

Fontos, hogy az üdülő házirendjét a közösség érdekében minden beutalt pontosan tartsa be. Megjegyezzük, hogy a beutaltak érdekében a rendbontó magatartást szigorúan vesszük. Súlyos vétség esetén a beutalt az üdülést nem folytathatja.

Üdülönket évről-évre - lehetőségeinkhez mérten - fejlesztjük. Célunk az, hogy sorstársaink a lehető legjobb körülmények között pihenhesenek.

Ezúton is kívánunk az üdülésben résztvevő tagtársainknak kellemes időtöltést és jó pihenést!

Gerdelics Ferenc

- . -

K ö z l e m é n y e k .

34 éves gyengénlító férfi megismerkedne házasság céljából korban hozzáillő hölgyel. Fényképes válaszokat "Otthont szerető" jelígre vár a szerkesztőségbe.

Pontírássos és ABC-tííírássos gépeket díjmentesen felajánlok annak, akinek szüksége van rá. Címem a szerkesztőségben mekkapható.

Szeretetre, kölcsönös megértésre, meleg otthonra vágyó 40-50 év közötti sorstársnő ismeretségét keresi özvegyember. Fényképes válaszokat "Jólelkű" jelígre kér a szerkesztőségbe.

Petrof pianino 23.500 Ft-ért eladó. Érdeklődni lehet hétfőtől péntekig a 400-389-es telefonon 17-20 óráig.

Délamerikai együttesek hanglemezei originál csomagolásban megvásárolhatók. Érdeklődni lehet a 133-939-es telefonon.

- . - . -